

ต้นทุนและรายได้จากการทำฟาร์มปุทะเลในบริเวณอ่าวไทยตอนบน

การศึกษาและการวิเคราะห์ต้นทุนการทำฟาร์มปุทะเลในบริเวณอ่าวไทยตอนบน ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงปุทะเลจำนวน 53 ฟาร์ม ตามตาราง 3.3 เกี่ยวกับรายจ่ายลงทุน รายจ่ายประจำ ผลผลิตและรายได้ที่เกิดขึ้น โดยจำแนกตามเขตประมง ขนาดของฟาร์ม ประเภทการเลี้ยง และรูปแบบการเลี้ยง ทั้งนี้เพื่อคำนวณต้นทุนจากการทำฟาร์มปุทะเลต่อฟาร์ม¹ และต่อกิโลกรัม² ของเกษตรกรตัวอย่างตลอดจนผลผลิต รายได้

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงปุทะเลในบริเวณอ่าวไทยตอนบนพบว่า ในเขตประมงทะเล 1 และ 2 มีความแตกต่างกันทั้งในด้านราคาพันธุ์ที่นำมาเลี้ยง ค่าแรงงาน และราคาปุ๋ยที่จำหน่ายได้ตลอดจนวิธีการลงปูและจับปู ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนและรายได้ของเกษตรกร ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนจึงแยกออกเป็น 2 เขตประมงทะเลคือ เขตประมงทะเล 1 และเขตประมงทะเล 2 ภายในเขตประมงทะเล 1 มีรูปแบบการเลี้ยง 2 รูปแบบคือ เลี้ยงในบ่อดินและเลี้ยงในคอก ในแต่ละรูปแบบยังจำแนกประเภทการเลี้ยงออกเป็น 2 ประเภทคือ

¹ ต้นทุนต่อฟาร์ม หมายถึงผลรวมของต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่ได้เป็นเงินสดเฉลี่ยต่อปีในการทำฟาร์มของเกษตรกรที่อยู่ในเขตเดียวกัน รูปแบบการเลี้ยงและประเภทการเลี้ยงเหมือนกัน ตลอดจนมีขนาดใกล้เคียงกัน ซึ่งต้นทุนต่อฟาร์มต่อปีในส่วนที่เป็นเงินสดชี้ให้เห็นถึงขนาดของความต้องการเงินทุนหมุนเวียนต่อปีของเกษตรกร

² ต้นทุนของการเลี้ยงปุทะเลต่อกิโลกรัม หมายถึงสัดส่วนของต้นทุนเฉลี่ยต่อฟาร์มหารด้วยจำนวนผลผลิตเฉลี่ยต่อฟาร์ม ซึ่งต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม สามารถบอกได้โดยตรงว่า ธุรกิจนั้นมีกำไรหรือขาดทุนมากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบกับราคาที่เกษตรกรจำหน่าย

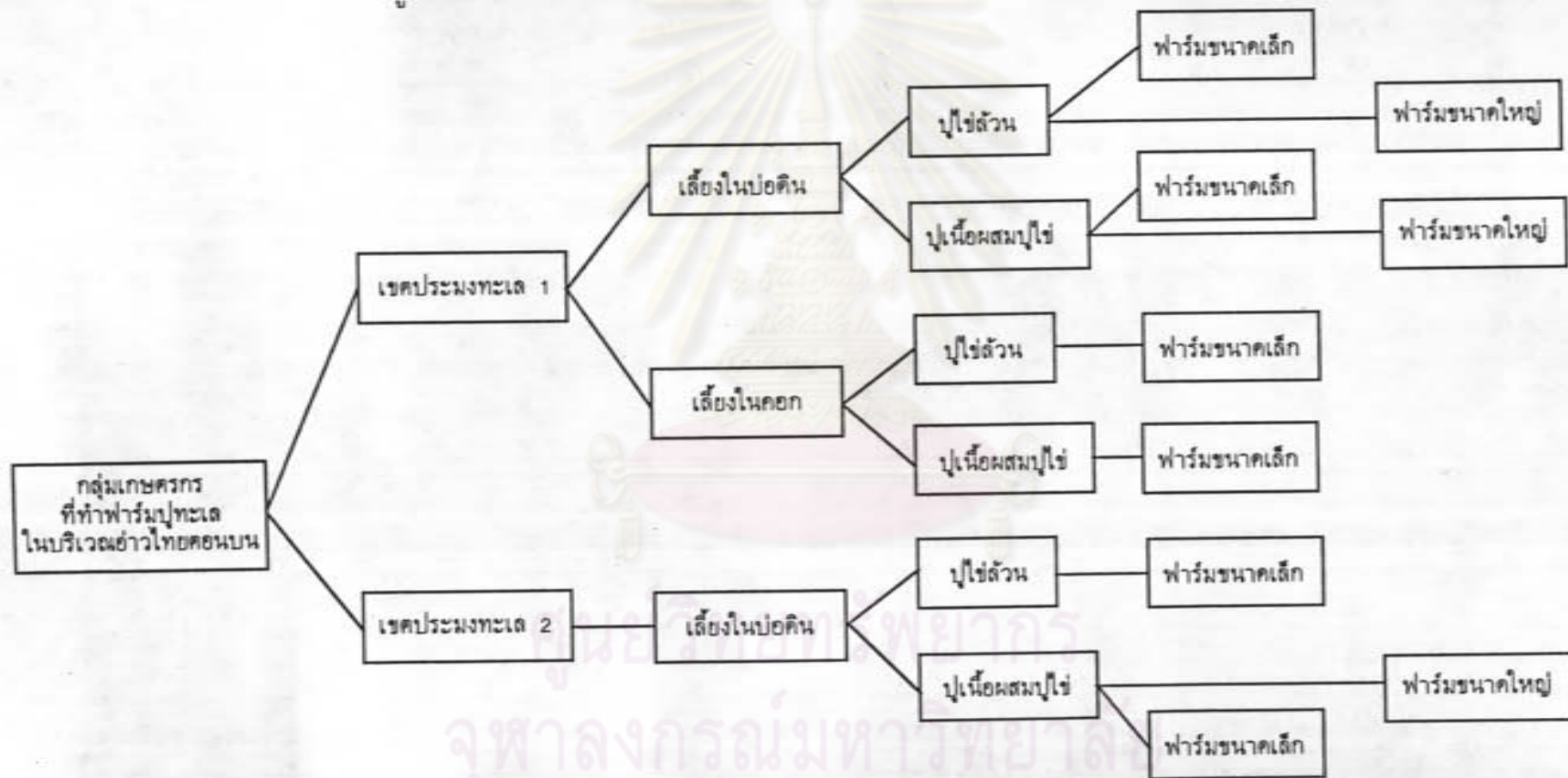
การเลี้ยงปูไข่ล้วนและการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ และในแต่ละประเภทการเลี้ยงยังแบ่งขนาดฟาร์ม³ ออกเป็น ฟาร์มขนาดเล็กและฟาร์มขนาดใหญ่ยกเว้นการเลี้ยงในคอกมีเพียงฟาร์มขนาดเดียวเท่านั้น คือฟาร์มขนาดเล็ก ส่วนในเขตประมงทะเล 2 มีรูปแบบการเลี้ยงเพียงรูปแบบเดียวคือ เลี้ยงใน บ่อดิน โดยแบ่งประเภทการเลี้ยงได้ 2 ประเภทคือ เลี้ยงปูไข่ล้วนและปูเนื้อผสมปูไข่เช่นเดียวกับ ในเขตประมงทะเล 1 ฟาร์มที่เลี้ยงปูไข่ล้วนในเขตนี้มีเพียงขนาดเล็กเท่านั้น แต่ฟาร์มที่เลี้ยงปูเนื้อ ผสมปูไข่ทั้งฟาร์มขนาดเล็กและฟาร์มขนาดใหญ่ ตามแผนผัง 4.1

ต้นทุนการทำฟาร์มทะเล

ต้นทุนการทำฟาร์มทะเล หมายถึงรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มการผลิต เช่น การเตรียมบ่อดิน การเตรียมคอก การเตรียมวัสดุในการเลี้ยง เพื่อเลี้ยงปูโพรงให้เป็นปูเนื้อแน่น และเลี้ยงปูที่มีสายไข่ให้เป็นปูไข่แน่นเต็มกระดอง กระทั่งการจับมัดเพื่อจำหน่าย บัจจัยการผลิต ต่าง ๆ ในกิจการทำฟาร์มปูนั้นที่มีซื้อหรือเข้ามาเป็นเงินสดและเงิน เชื้อส่วนหนึ่ง เรียกว่า ค่าใช้จ่าย ที่เป็นเงินสด อีกส่วนหนึ่งเป็นบัจจัยการผลิตที่เกษตรกรมีอยู่แล้วหรือสามารถจัดหาได้เองโดยไม่ต้อง ซื้อ เช่น ค่าแรงงานในครัวเรือน ค่าพันธุ์ปูและอาหารปูซึ่งเกษตรกรเจ้าของฟาร์มเป็นผู้ชักจูงจาก แหล่งน้ำธรรมชาติ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้เกษตรกรจะประเมินจากอัตราค่าแรงขั้นต่ำ และราคาตลาด ของสินค้านั้น ๆ เรียกค่าใช้จ่ายเหล่านี้ว่า ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เป็นเงินสด ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จึงแยกแสดงออกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด

³ขนาดฟาร์ม สิ่งที่ใช้บอกขนาดของฟาร์มได้แก่ เนื้อที่ที่ใช้เลี้ยงและจำนวนแรงงานที่ใช้ ในการดำเนินงาน จากการสำรวจพบว่าขนาดเนื้อที่ที่ใช้เลี้ยงของเกษตรกรมีตั้งแต่ 3 ตารางวา ไปจนถึง 1 ไร่ อยู่จำนวนหนึ่ง แรงงานที่ใช้ 1 ถึง 2 คน ถัดไปจะมีเนื้อที่ที่ใช้เลี้ยงตั้งแต่ 2 ไร่ ไปจนถึง 4 ไร่ อยู่อีกจำนวนหนึ่ง จำนวนแรงงานที่ใช้ 4 ถึง 6 คน แต่ปรากฏว่าไม่พบเกษตรกร รายใดที่มีเนื้อที่ที่ใช้เลี้ยงปู อยู่ในช่วง 1 ถึง 2 ไร่ ดังนั้นจึงแยกขนาดฟาร์มตามจำนวนเนื้อที่ที่ใช้ เลี้ยงและจำนวนแรงงานออกเป็น 2 ขนาดคือ ฟาร์มขนาดเล็ก และฟาร์มขนาดใหญ่ ฟาร์มขนาดเล็ก หมายถึงกลุ่มเกษตรกรที่มีเนื้อที่ที่ใช้ในการเลี้ยงต่ำกว่า 1 ไร่ มีกำลังคน 1 ถึง 2 คน ฟาร์ม ขนาดใหญ่ หมายถึงกลุ่มเกษตรกรที่มีเนื้อที่ที่ใช้ในการเลี้ยงตั้งแต่ 2 ไร่จนถึง 4 ไร่ มีกำลังคน 4 ถึง 6 คน

แผนผัง 4.1 แผนผังแสดงการแบ่งกลุ่มเกษตรกรที่ทำฟาร์มปุ๋ยทะเลในบริเวณอำเภอเวียงชัย จังหวัดขอนแก่นตามเขตประมงทะเล รูปแบบการเลี้ยง ประเภทการเลี้ยง และขนาดของฟาร์ม

ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นสามารถจำแนกประเภทต้นทุนตามงวดบัญชีได้เป็น 2 ประเภทคือ รายจ่ายลงทุน และรายจ่ายประจำ

รายจ่ายลงทุน

รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditures) คือ รายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่อกิจการมากกว่าหนึ่งงวดบัญชี และเรียกรายจ่ายประเภทนี้ว่าสินทรัพย์ เมื่อนำสินทรัพย์นั้นมาใช้งาน ต้นทุนของบริการที่ได้รับจากสินทรัพย์นั้นในงวดหนึ่ง ๆ จะนำมาคิดเป็นรายจ่ายประจำงวด เช่น ค่าเสื่อมราคา รายจ่ายลงทุนในการทำฟาร์มปลูกผลไม้ได้แก่ เรือนพักเฝ้าดู บ่อ วัตถุประสงค์กัญญะ ประตูน้ำ ยานพาหนะ เครื่องสูบน้ำ เครื่องขัง กระตักน้ำหรือตู้แช่ คอก สะพานไม้ในฟาร์ม ตามตาราง 4.1

รายจ่ายประจำ

รายจ่ายประจำ (Revenue Expenditure) เป็นรายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่องวดบัญชีที่รายจ่ายนั้นเกิด (เพ็ญแข สีนทวงศ์ ณ อยุธยา 2529 : 14-15) รายจ่ายประจําปีนั้นสามารถแยกประเภทต้นทุนได้อีก 2 วิธีคือ การแยกประเภทต้นทุนตามความโน้มเอียงที่รายจ่ายนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต วิธีนี้จะแยกออกเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้ และค่าใช้จ่ายคงที่ การแยกประเภทต้นทุนอีกวิธีหนึ่งก็คือแยกตามความสัมพันธ์ที่มีต่อผลผลิต วิธีนี้จะแยกต้นทุนออกเป็น วัตถุประสงค์ ค่าแรงและค่าใช้จ่ายฟาร์ม ตามแผนผัง 4.2

ค่าใช้จ่ายแปรได้

ค่าใช้จ่ายแปรได้ (Variable Expense) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับ ปริมาณการผลิต ต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตของค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะคงที่ไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้แก่ ค่าพันธุ์ปู ค่าอาหารปู ค่าแรงจับมัดปู และ ค่าเชือกมัดปู เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าใช้จ่ายคงที่ (Fixed Expense) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนคงที่สำหรับปริมาณการผลิตจนถึงระดับหนึ่ง ภายในระดับการผลิตนั้นไม่ว่าการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงค่าใช้จ่าย

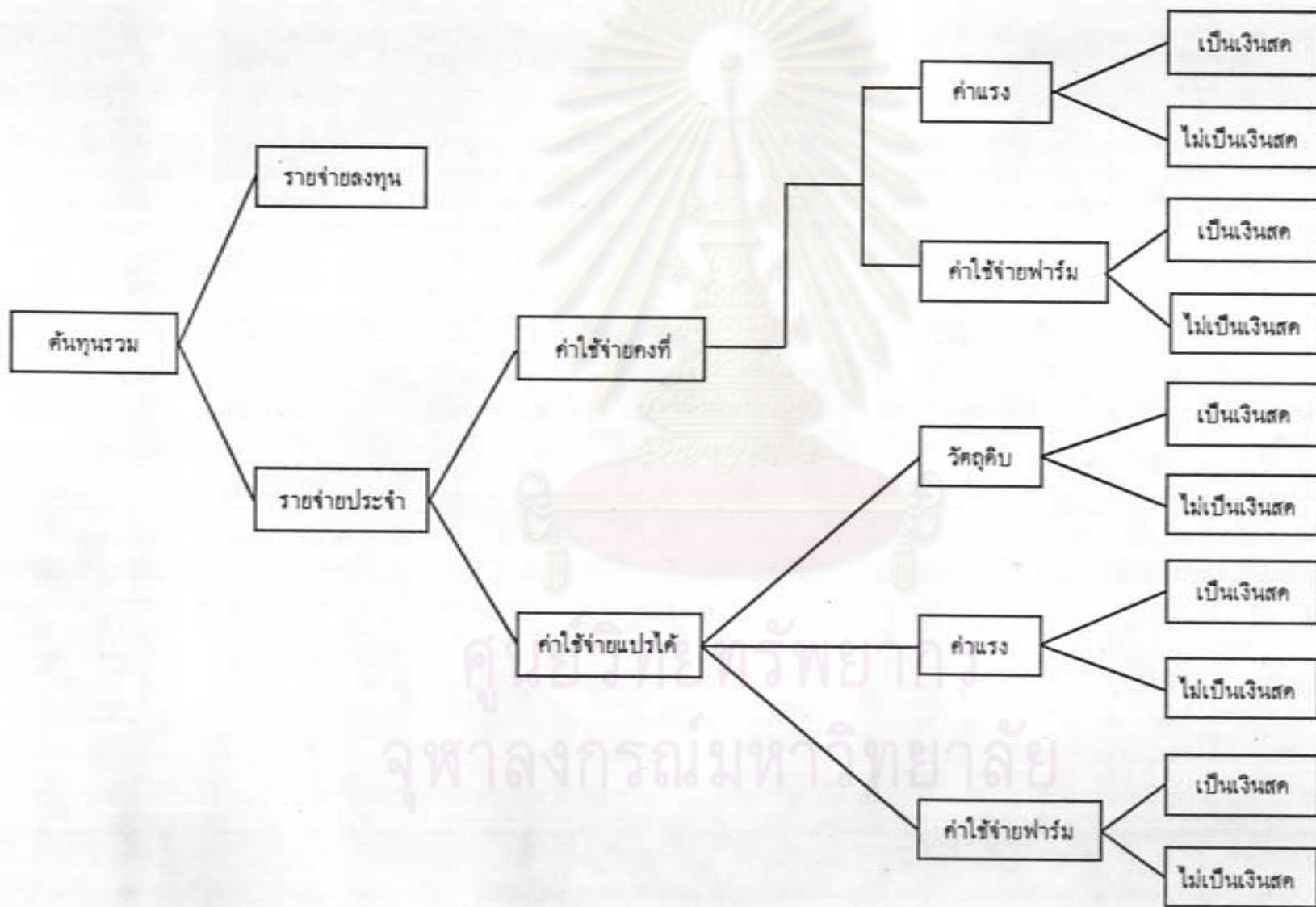
ตาราง 4.1 รายจ่ายลงทุนในสินทรัพย์ของฟาร์มปุ๋ยทะเลบริเวณอ่าวไทยตอนบน

หน่วย : บาท

สินทรัพย์	ฟาร์มขนาดเล็ก						ฟาร์มขนาดใหญ่		
	ปุ๋ยสด่วน			ปุ๋ยหมัสมปุ๋ย			ปุ๋ยสด่วน เตียงในบ่อคิน	ปุ๋ยหมัสมปุ๋ย เตียงในบ่อคิน	
	เตียงในบ่อคิน		เตียงในคอก	เตียงในบ่อคิน		เตียงในคอก		เตียงในบ่อคิน	เตียงในบ่อคิน
	เขต 1	เขต 2	เขต 1	เขต 1	เขต 2	เขต 1	เขต 1		
เรือนพักเฝ้าปุ๋ย	-	-	-	-	-	-	-	2,000.00	3,000.00
บ่อ	7,388.89	3,676.67	-	7,501.25	954.10	-	12,166.05	66,283.33	32,368.60
วัสดุป้องกันปูหน้า	723.78	1,643.33	-	822.50	2,655.50	-	723.78	2,804.50	3,422.00
ประตูน้ำ	3,331.11	966.67	-	2,714.25	1,328.00	-	4,931.75	15,000.00	5,480.00
ยานพาหนะ	-	-	-	-	16,600.00	-	-	77,500.00	51,800.00
เครื่องสูบน้ำ	-	-	-	-	2,990.00	-	-	3,266.67	3,670.00
เครื่องขัง	524.44	450.00	325.00	412.50	390.00	433.33	524.44	883.33	980.00
กระตัก, ตู้แช่	764.44	-	-	235.00	-	-	764.44	430.00	370.00
คอก	-	-	3,855.00	-	-	1,771.33	-	-	-
สะพานไม้ในฟาร์ม	-	-	620.00	-	-	776.67	-	-	-
รวม	12,732.66	6,736.67	4,800.00	11,685.50	24,917.60	2,981.33	19,110.46	168,167.83	101,090.60

รายจ่ายลงทุนในสินทรัพย์แต่ละรายการ = จำนวนสินทรัพย์ × ราคาเฉลี่ยของสินทรัพย์

แผนผัง 4.2 แผนผังแสดงการแยกประเภทต้นทุนในการทำฟาร์มทะเล

ประเภทนี้มีจำนวนคงที่ ต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตของค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะลดลงเมื่อปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น และในทางกลับกันต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตจะสูงขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตลดลง (เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา 2529 : 16) ตัวอย่างค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ค่าแรงเหวี่ยง ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าเช่าที่ ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ฯลฯ

วัตถุดิบโดยตรง

วัตถุดิบโดยตรง หมายถึง วัตถุดิบที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำให้ผลผลิตนั้นสำเร็จรูป เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตนั้นโดยตรง สามารถคำนวณได้โดยง่ายว่า ต้นทุนวัตถุดิบนั้นในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเป็นเท่าใด เช่น ค่าพันธุ์ทุเรียน เป็นต้น

ค่าพันธุ์ทุเรียน หมายถึง ค่าพันธุ์ทุเรียนที่เกษตรกรนำมาเลี้ยง เกษตรกรบางรายอาจซื้อปุ๋ยมาเลี้ยงทั้งจำนวน แต่บางรายนอกจากจะซื้อมาเลี้ยงแล้วเกษตรกรยังออกหาพันธุ์ด้วยตนเองจากแหล่งน้ำธรรมชาติ จึงต้องนำมาประเมินเป็นค่าพันธุ์ทุเรียน โดยใช้ราคาปุ๋ยเฉลี่ยต่อกิโลกรัมที่เกษตรกรซื้อจากพ่อค้าคนกลางเป็นเกณฑ์

จากการสัมภาษณ์พบว่า ปุ๋ยที่เกษตรกรลงเลี้ยงนั้นมีราคาเฉลี่ย 3 ระดับคือ ปุ๋ยใช้ใหญ่ ปุ๋ยใช้เล็ก และปุ๋ยเนื้อ ตามตาราง 4.2

ราคาปุ๋ยเฉลี่ยต่อกิโลกรัม =

$$\frac{[\text{ผลรวม (ราคาปุ๋ยต่อกิโลกรัมในระดับราคาต่าง ๆ} \times \text{จำนวนเกษตรกรที่ซื้อปุ๋ยในระดับราคาต่าง ๆ)]}{\text{ผลรวมจำนวนเกษตรกรทั้งหมด}}$$

เกษตรกรส่วนใหญ่ประมาณว่า ปุ๋ยที่เกษตรกรลงมีสัดส่วนที่เป็นปุ๋ยใช้เล็กและปุ๋ยใช้ใหญ่ ครึ่งต่อครึ่ง ในจำนวนปุ๋ยใช้เล็ก และปุ๋ยใช้ใหญ่จะมีกระดองกว้างประมาณ 10-12.5 เซนติเมตร และ 12.51-15 เซนติเมตรตามลำดับ ประมาณว่าสัดส่วนของปุ๋ยที่มีกระดองเล็กและใหญ่ 50 ต่อ 50 พ่อค้าคนกลางจะขายปุ๋ยละกันไป ผู้ซื้อมีสิทธิ์เพียงพิจารณาว่าโดยส่วนรวมแล้วปุ๋ยเช่นนี้เป็นที่พอใจของตนหรือไม่ ถ้าพอใจก็ตกลงซื้อกันไป แต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะคัดเลือกเป็นตัว ๆ

ตาราง 4.2 ราคาพันธุ์ทุเรียนเฉลี่ยในบริเวณอำเภอวังไทยตอนบนที่นำมาเลี้ยงต่อกิโลกรัม

หน่วย : บาท

ชนิดปุ๋ย	ราคาในเขตประมงทะเล 1	ราคาในเขตประมงทะเล 2
ปุ๋ยใหญ่	41.80	51.42
ปุ๋ยเล็ก	29.70	38.00
ปุ๋ยเนื้อ	25.62	42.00

ราคาพันธุ์ทุเรียนในเขตประมงทะเล 2 จะสูงกว่าในเขตประมงทะเล 1 และราคาพันธุ์เฉลี่ยที่ปรากฏในตารางนี้ได้เป็นต้นทุนวัตถุดิบต่อกิโลกรัม เนื่องจากว่าปริมาณที่ลงเลี้ยงกับปริมาณผลผลิตมีจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากปุ๋ยเมื่อเลี้ยงให้สมบูรณ์ขึ้นเนื้อและไซจะแน่นขึ้นทำให้น้ำหนักสูงขึ้นกว่าเดิม แต่ในขณะที่เดียวกันผลผลิตของปุ๋ยที่ลงเลี้ยงจะต่ำกว่าเดิมประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนปุ๋ยที่ลงเลี้ยง ทั้งนี้เนื่องจากปุ๋ยตาย ปุ๋ยครุหมี หรือถูกลักขโมย ทำให้ต้นทุนค่าพันธุ์ทุเรียนต่อกิโลกรัมของปุ๋ยที่จับได้สูงกว่าราคาพันธุ์ทุเรียนเฉลี่ย ค่าพันธุ์จัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายแปรได้มูลค่าพันธุ์ และปริมาณผลผลิต ตามตาราง 4.3

วัตถุดิบทางอ้อม

วัตถุดิบทางอ้อม หมายถึงวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าอื่น ๆ แต่ใช้เป็นจำนวนน้อยหรือยากที่จะทราบได้ว่าจะต้องใช้วัตถุดิบเหล่านี้ประมาณเท่าใดในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วย จึงถือค่าใช้จ่ายประเภทนี้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่นับเป็นวัตถุดิบโดยตรงในการผลิต เช่น ค่าอาหารปู เป็นต้น

ค่าอาหารปู หมายถึง ค่าปลาที่นำมาเป็นอาหารเลี้ยงปู มีทั้งซื้อจากพ่อค้าคนกลางและตกมาจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ดังนั้นต้นทุนค่าอาหารจะประกอบด้วยค่าอาหารปูที่จ่ายเป็นเงินสด และค่าอาหารปูที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ปริมาณปลาสดที่ใช้เลี้ยงประมาณร้อยละ 5-10 ของน้ำหนักปูอาหารปูจะแปรผันตามปริมาณปูที่เลี้ยงและระยะเวลาในการเลี้ยง ซึ่งจัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทแปรได้ ราคาปลาเฉลี่ยในเขตประมงทะเล 1 ราคาต่อกิโลกรัมละ 2.55 บาท ในเขตประมงทะเล 2

ตาราง 4.3 มูลค่าปุ๋ยทะเลที่ลงเลี้ยงและผลผลิต

หน่วย : บาท

กลุ่มเกษตรกร	ค่าพันธุ์ปุ๋ยทะเลที่ลง						ผลผลิต (ก.ก.)		ค่าพันธุ์ปุ๋ยเฉลี่ยต่อ ก.ก.				
	ปุ๋ยไข่		ปุ๋ยเนื้อ		รวม		เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	ปุ๋ยไข่	ปุ๋ยเนื้อ			
	น้ำหนัก ก.ก.	จำนวนเงิน	น้ำหนัก ก.ก.	จำนวนเงิน	น้ำหนัก ก.ก.	จำนวนเงิน							
ฟาร์มขนาดเล็ก													
เลี้ยงในบ่อหิน													
ปุ๋ยไข่ล้วน	- เขต 1	1,525.00	54,518.75	-	-	1,525.00	54,518.75	52,204.30	2,224.45	1,370.80	-	39.77	-
	- เขต 2	1,813.33	81,073.53	-	-	1,813.33	81,073.53	81,073.53	-	1,708.80	-	47.44	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยไข่	- เขต 1	2,073.00	74,109.75	3,534.75	90,580.29	5,607.75	184,670.04	180,987.84	3,682.20	1,941.39	3,314.78	38.17	27.32
	- เขต 2	1,131.94	50,809.03	2,327.20	97,928.57	3,459.14	148,537.60	148,882.29	1,675.31	1,083.31	2,093.01	47.60	48.79
เลี้ยงในคอก													
ปุ๋ยไข่ล้วน	- เขต 1	852.50	23,328.87	-	-	852.50	23,328.87	21,380.62	1,968.25	825.37	-	37.30	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยไข่	- เขต 1	389.88	13,215.34	392.33	10,051.49	782.00	23,288.83	23,288.83	-	355.33	377.55	37.19	28.82
ฟาร์มขนาดใหญ่													
เลี้ยงในบ่อหิน													
ปุ๋ยไข่ล้วน	- เขต 1	4,383.33	156,704.18	-	-	4,383.33	156,704.18	156,704.18	-	3,889.88	-	40.28	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยไข่	- เขต 1	8,774.00	313,818.87	7,890.00	202,120.45	16,664.00	515,737.32	515,737.32	-	8,079.05	7,430.59	38.81	27.20
	- เขต 2	3,403.20	152,157.07	5,892.80	239,553.02	9,096.00	391,710.09	391,710.09	-	3,130.12	5,388.80	48.81	44.81

$$\text{ค่าพันธุ์ปุ๋ยไข่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม} = \frac{\text{ค่าพันธุ์ปุ๋ยไข่รวม}}{\text{ผลผลิตปุ๋ยไข่}}$$

$$\text{ค่าพันธุ์ปุ๋ยเนื้อเฉลี่ยต่อกิโลกรัม} = \frac{\text{ค่าพันธุ์ปุ๋ยเนื้อรวม}}{\text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ}}$$

ราคากิโลกรัมละ 3.95 บาท ค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงปลาคำนวณได้จากการนำน้ำหนักอาหารเฉลี่ยของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม คูณกับราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะได้มูลค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงปลาท่อฟาร์ม กรณีที่มีประเภทการเลี้ยงเพียงประเภทเดียวเช่น เลี้ยงปลูโซ่ล้วน ค่าอาหารปลูเฉลี่ยต่อกิโลกรัมเท่ากับมูลค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงปลูต่อฟาร์ม ทารด้วยผลผลิตรวม แต่สำหรับประเภทการเลี้ยงปลูเนื้อผสมปลูโซ่ ค่าอาหารปลูเฉลี่ยต่อกิโลกรัมจะต้องแยกออกเป็นค่าอาหารปลูโซ่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม และค่าอาหารปลูเนื้อเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ตัวอย่างการคำนวณหาค่าอาหารปลูโซ่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม เท่ากับ มูลค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงปลูต่อฟาร์ม คูณผลผลิตปลูโซ่ ทารด้วยผลผลิตรวม ก็จะได้ค่าอาหารในส่วนที่จัดสรรให้เป็นต้นทุนในการผลิตปลูโซ่ หลังจากนั้นนำผลผลิตปลูโซ่มาหารก็จะได้ผลลัพธ์ค่าอาหารปลูโซ่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม ซึ่งในส่วนของปลูเนื้อก็มีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกัน ตามตาราง 4.4

ค่าแรงงาน

ค่าแรงงานประกอบด้วยค่าแรงโดยตรงและค่าแรงทางอ้อม แต่เนื่องจากกิจการทำฟาร์มไม่สามารถแยกค่าแรงงานให้เด็ดขาดจากกัน ดังนั้นค่าแรงจึงรวมถึงค่าแรงที่ต้องเกิดขึ้นในการเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เป็นค่าแรงที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้านั้น ๆ โดยตรง และสามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงโดยตรงที่ใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยได้โดยง่าย และรวมทั้งค่าแรงที่ไม่เกี่ยวกับการผลิตโดยตรง แต่เป็นค่าแรงที่คอยให้บริการเพื่อให้การผลิตดำเนินไปได้โดยสะดวก

กิจการทำฟาร์มปลูทะเลสามารถจำแนกค่าแรงตามลักษณะกิจกรรมที่ทำได้ 7 ประการคือ

1. **ค่าแรงซื้อปลู** คือค่าแรงที่เสียไปเนื่องจากการจัดหาซื้อปลู การลงปลูในบริเวณอ่าวไทยตอนบนมี 2 แบบคือ ลงครั้งเดียวเต็มม่อ และทยอยลง ในเขตประมงทะเล 1 ลงปลูด้วยวิธีทยอยลงซึ่งค่าแรงจัดซื้อปลูจะแปรผันไปตามปริมาณปลูที่ลง จัดเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้ แต่ในเขตประมงทะเล 2 ลงปลูด้วยวิธีลงครั้งเดียวเต็มม่อ ดังนั้นเมื่อทราบจำนวนครั้งที่ลงปลูในระยะเวลา 1 ปี ก็สามารถคำนวณค่าแรงซื้อปลูได้ ซึ่งจะเห็นว่าค่าแรงในการซื้อจะคงที่ไม่ว่าแต่ละรุ่นจะลงปลูมากน้อยเพียงใด จึงจัดประเภทค่าแรงซื้อปลูในเขตประมงทะเล 2 เป็นค่าใช้จ่ายคงที่

2. **ค่าแรงซื้ออาหารปลู** คือค่าแรงที่เสียไปเนื่องจากการจัดหาปลาเพื่อมาเลี้ยงปลู ทรายใดที่การเลี้ยงยังดำเนินต่อไป รายจ่ายรายการนี้จะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ทุก ๆ วัน หรือวันเว้นวันคงที่เช่นนี้เสมอไป โดยไม่ได้แปรผันตามปริมาณปลูที่เลี้ยง ค่าแรงซื้ออาหารปลูจึงจัดเป็น

ตาราง 4.4 มูลค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงหมูทะเล

หน่วย : บาท

กลุ่มเกษตรกร	ปริมาณ (ก.ก.)	ค่าอาหารที่ใช้เลี้ยง					ค่าอาหารปุ๋ยมูลคอก ก.ก.		
		ปุ๋ย	ปุ๋ยเนื้อ	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	ปุ๋ย	ปุ๋ยเนื้อ	
<u>ฟาร์มขนาดเล็ก</u>									
เลี้ยงในบ่อหิน									
ปุ๋ยส่วน	- เขต 1	3,381.11	8,570.83	-	8,570.83	5,510.83	3,080.00	8.25	-
	- เขต 2	3,370.00	13,311.50	-	13,311.50	13,311.50	-	7.79	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	9,172.50	8,639.19	14,750.89	23,389.88	23,389.88	-	4.45	4.45
	- เขต 2	10,774.50	14,338.12	28,223.15	42,559.27	19,294.78	23,264.51	13.48	13.48
เลี้ยงในคอก									
ปุ๋ยส่วน	- เขต 1	4,230.00	10,788.50	-	10,788.50	10,788.50	-	17.25	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	1,718.00	2,124.04	2,256.88	4,380.90	4,380.90	-	5.98	5.98
<u>ฟาร์มขนาดใหญ่</u>									
เลี้ยงในบ่อหิน									
ปุ๋ยส่วน	- เขต 1	8,285.00	21,128.75	-	21,128.75	19,214.25	1,912.50	5.43	-
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	31,620.00	42,001.10	38,629.90	80,631.00	80,631.00	-	5.20	5.20
	- เขต 2	18,495.00	28,905.97	48,149.28	73,055.25	59,724.00	13,331.25	8.59	8.59

ค่าอาหารปุ๋ยเฉลี่ยต่อกิโลกรัม = ค่าอาหารปุ๋ย ÷ ผลผลิตปุ๋ย

ค่าอาหารปุ๋ยเนื้อเฉลี่ยต่อกิโลกรัม = ค่าอาหารปุ๋ยเนื้อ ÷ ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ

ค่าใช้จ่ายคงที่

3. **ค่าแรงบำรุงรักษา** คือค่าแรงในการบำรุงรักษาตั้งแต่ บ่อ คอก เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น ค่าแรงขุดลอกบ่อ ค่าซ่อมแซมบ่อ ค่าซ่อมแซมวัสดุในการทำฟาร์ม ฯลฯ จัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายคงที่ การขุดลอกบ่อในปัจจุบันนิยมให้ผู้รับเหมาลอกเลนโดยคิดกันตามพื้นที่บ่อคำนวณกันเป็นตารางเมตร

4. **ค่าแรงให้อาหาร** คือค่าแรงที่เสียไปเนื่องจากการนำปลาที่ซื้อมาโยนให้บูกิน ถ้าปลาที่ให้ตัวใหญ่เกษตรกรก็จะสับเพื่อแบ่งตัวปลาออกเป็น 3 หรือ 4 ชิ้น แต่บางท้องที่ก็โยนให้กินทั้งตัวใหญ่ ๆ ซึ่งค่าแรงในการสับปลาเพื่อเตรียมอาหารให้บูกินนับรวมอยู่ในค่าแรงให้อาหารด้วย ลักษณะการให้อาหารจะโยนกระจายให้หัวบ่อมิได้เลี้ยงเป็นตัว ๆ ไม่ว่าจะปริมาณบูจะมากหรือน้อย จะเสียเวลาพอ ๆ กันสำหรับฟาร์มขนาดเดียวกัน จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

5. **ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์** คือค่าแรงที่เสียไปเนื่องจากการทดลองจับบูขึ้นมาดูความแน่นของเนื้อและไข่ ซึ่งใน 2 เขตประมงทะเลมีรายจ่ายรายการนี้แตกต่างกัน เนื่องจากในเขตประมงทะเล 1 จะตกบูขึ้นมาสำรวจความสมบูรณ์ทีละตัว ถ้าเป็นที่พอใจก็จะจับมัดต่อไป แต่ถ้าความแน่นของเนื้อและไข่ไม่เป็นที่พอใจก็จะโยนกลับลงไปใหม่และตกตัวต่อไป ดังนั้นทุกตัวที่จำหน่ายจะต้องผ่านการตรวจความสมบูรณ์ก่อนมัด ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์สำหรับเขตประมงทะเล 1 จัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายแปรได้ แต่สำหรับเขตประมงทะเล 2 จับบูครั้งเดียวหมดบ่อ ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์จะมีไม่มากเนื่องจากเกษตรกรดูจากระยะเวลาเลี้ยงและการทดลองสุ่มตัวอย่างบูขึ้นมาตรวจสอบความสมบูรณ์ หากผลการตรวจสอบใช้ได้ก็จะจับครั้งเดียวทั้งหมด โดยจะไม่ได้มาตรวจทีละตัวก่อนมัด ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ในเขตประมงทะเล 2 จึงจัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายคงที่

6. **ค่าแรงจับและมัดบู** คือค่าแรงงานที่เกษตรกรตกบูจนกระทั่งมัด เชือกและแยก คัดขนาดใส่ตะกร้าพร้อมที่จะจำหน่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนนี้แปรผันตามปริมาณบูที่จำหน่ายจัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายแปรได้

7. **ค่าแรงเฝ้าบู** คือค่าแรงงานคนเฝ้ากันการลักขโมย ค่าแรงเฝ้าบูคำนวณได้จาก การนำแรงงานรวมทั้งหมดคิด แล้วหักด้วยค่าแรงประเภทอื่น ๆ ทั้ง 6 ประเภทที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะเป็นค่าแรงงานเผ่ายุ ตามตาราง 4.5 และตาราง 4.6 เหตุผลที่นำค่าแรงงาน รวมทั้งหมดตั้ง แล้วหักด้วยค่าแรงประเภทอื่น ๆ ทั้ง 6 ประเภท เนื่องจากว่า ผู้ผลิตทราบ ค่าแรงงานรวมทั้งหมดและสามารถระบุว่าการกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตั้งแต่ 1-6 นั้นใช้เวลาในงาน แต่ละงานมากน้อยเพียงใดและจำนวนกี่คน แต่เกษตรกรไม่สามารถจะระบุเวลาที่ใช้ในการเผ่ายุ จึงจำเป็นต้องนำค่าแรงประเภทอื่น ๆ หักออกจากค่าแรงงานรวมเพื่อจะได้ค่าแรงเผ่ายุตาม ต้องการ ในกรณีที่ที่สามารถแยกค่าแรงเผ่ายุได้ เช่นจากการจ้างเพื่อการนี้โดยเฉพาะก็จะใช้ค่าแรงนี้ ค่าแรงงานเผ่ายุจัดอยู่ในประเภทค่าใช้จ่ายคงที่

แรงงานที่ทำฟาร์มปุ๋ยหะเลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้มาจากแหล่งแรงงานสองแหล่ง คือ จากแรงงานในครัวเรือน และแรงงานว่าจ้าง

แรงงานในครัวเรือน หมายถึงแรงงานที่ได้จากสมาชิกในครอบครัวลงแรงทำงาน ด้วยตนเอง ซึ่งในกิจการทำฟาร์มปุ๋ยหะเลจะมีพื้นฐานแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน ยกเว้น ฟาร์มขนาดใหญ่ การประเมินค่าแรงในครัว เรือนนั้นใช้อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำของกรมแรงงาน เป็นเกณฑ์ในการคำนวณ จัดเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เป็นเงินสด

แรงงานว่าจ้าง หมายถึงแรงงานที่ได้จากการว่าจ้าง ได้แก่ เงินเดือนลูกจ้างประจำ ค่าแรงลูกจ้างชั่วคราว และค่าแรงจ้างเหมางาน รวมจัดเป็นค่าแรงจากการว่าจ้าง เป็นค่าใช้จ่าย ที่เป็นเงินสด

ค่าใช้จ่ายฟาร์ม

ค่าใช้จ่ายฟาร์ม หมายถึงค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม ซึ่งยากที่จะทราบได้ว่าค่าใช้จ่าย เหล่านี้เป็นต้นทุนของการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วย หรือเป็นต้นทุนการผลิตของงานใดเท่าใด เช่น ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ ค่าน้ำมัน (เครื่องจักร) ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะ) ค่าไฟฟ้า ค่าเช่าที่ ค่าเชื้อเพลิง ค่าน้ำแข็งและเกลือ ค่ารถซั๋ว ค่ารถซั๋วอาหารปุ๋ย ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ และค่าเสียโอกาส ตามตาราง 4.7

ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร หมายถึงค่าซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำในแต่ละเดือน ค่าซ่อมแซม เครื่องจักรมีจำนวนไม่แน่นอนมากบ้างน้อยบ้าง ใช้ข้อมูลจากการประมาณของเกษตรกรเกี่ยวกับ

ตาราง 4.5 ค่าแรงในการเลี้ยงปศุของเกษตรกรต่อฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก																								ฟาร์มขนาดใหญ่					
	เลี้ยงในปศุคิน												เลี้ยงในคอก						เลี้ยงในปศุคิน											
	ปศุคิน						ปศุคินผสม						ปศุคิน			ปศุคินผสม			ปศุคิน			ปศุคินผสม								
	เขต 1		เขต 2		รวม		เขต 1		เขต 2		รวม		เขต 1			เขต 2			รวม			เขต 1			เขต 2					
รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด				
ค่าแรงซื้อปศุ	1,569.06	-	1,569.06	94.04	50.83	43.21	1,702.28	87.69	1,614.59	592.67	-	592.67	2,356.12	-	2,356.12	2,675.02	-	2,675.02	1,324.20	-	1,324.20	6,788.07	1,191.47	5,597.50	739.42	175.20	564.22			
ค่าแรงซื้ออาหารปศุ	2,314.61	-	2,314.61	1,939.29	-	1,939.29	4,020.28	-	4,020.28	6,062.85	-	6,062.85	1,067.44	337.50	729.94	3,439.83	-	3,439.83	2,084.17	686.25	1,397.92	4,763.75	377.06	4,386.69	9,117.74	1,284.80	7,832.94			
ค่าแรงบำรุงรักษา	2,824.96	1,663.33	1,161.63	1,250.71	840.00	410.71	4,489.10	1,409.55	3,079.55	7,442.81	120.00	7,322.81	1,073.02	675.00	398.02	2,688.39	-	2,688.39	9,627.40	4,552.96	5,074.44	12,504.31	8,962.50	3,541.81	12,567.50	3,914.00	8,653.50			
ค่าแรงให้อาหาร	1,957.44	970.00	987.44	1,338.75	500.00	838.75	2,413.88	535.27	1,878.61	3,182.34	-	3,182.34	1,176.36	-	1,176.36	1,698.41	-	1,698.41	2,014.77	409.71	1,605.06	6,611.56	3,390.00	3,221.56	5,791.50	1,080.00	4,711.50			
ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์	1,455.89	733.33	722.36	-	-	-	3,133.44	395.62	2,737.82	303.82	-	303.82	2,622.69	717.19	1,905.50	728.53	-	728.53	2,618.27	555.46	2,062.81	8,481.46	5,153.54	3,327.92	-	-	-			
ค่าแรงจับและมัด	2,562.78	1,302.78	1,260.00	1,965.67	-	1,965.67	5,877.06	604.28	5,072.78	2,314.10	-	2,314.10	3,446.39	587.81	2,858.58	948.81	-	948.81	4,450.21	782.08	3,668.13	15,089.26	8,657.43	6,431.83	11,130.20	-	11,130.20			
ค่าแรงเฝ้าปศุ	16,121.05	4,833.89	11,287.16	3,087.50	500.00	2,587.50	7,925.80	631.27	7,294.53	16,201.74	-	16,201.74	968.99	191.25	777.74	9,723.52	-	9,723.52	10,600.04	1,516.87	9,083.17	11,780.60	6,652.53	5,128.07	17,738.22	1,780.00	15,958.22			
รวม	28,805.59	9,503.33	19,302.26	9,675.96	1,890.83	7,785.13	29,361.84	3,663.68	25,698.16	36,100.33	120.00	35,980.33	12,711.01	2,508.75	10,202.26	21,903.41	-	21,903.41	32,719.06	8,503.33	24,215.73	66,019.91	34,384.53	31,635.38	57,084.58	8,234.00	48,850.58			

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.6 ค่าแรงในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัม

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก									ฟาร์มขนาดใหญ่				
	เลี้ยงในปอดคิน						เลี้ยงในคอก			เลี้ยงในปอดคิน				
	ปุ๋ยมูลสัตว์		ปุ๋ยมือผสมปุ๋ย				ปุ๋ยมูลสัตว์	ปุ๋ยมือผสมปุ๋ย		ปุ๋ย ส่วน	ปุ๋ยมือผสมปุ๋ย			
	เรค 1	เรค 2	เรค 1		เรค 2		เรค 1	เรค 1			เรค 1	เรค 1		เรค 2
	ปุ๋ย	ปุ๋ย	ปุ๋ย	ปุ๋ยมือ	ปุ๋ย	ปุ๋ยมือ	ปุ๋ย	ปุ๋ย	ปุ๋ยมือ	ปุ๋ย		ปุ๋ย	ปุ๋ยมือ	ปุ๋ย
ค่าแรงซื้อปุ๋ย	1.14	0.08	0.32	0.32	0.19	0.19	3.77	3.65	3.65	0.34	0.44	0.44	0.09	0.09
ค่าแรงซื้ออาหารปุ๋ย	1.89	1.13	0.76	0.76	1.02	1.02	1.71	4.89	4.89	0.54	0.31	0.31	1.07	1.07
ค่าแรงบำรุงรักษา	2.08	0.73	0.85	0.85	2.36	2.36	1.72	3.67	3.67	2.48	0.80	0.80	1.48	1.48
ค่าแรงให้อาหาร	1.43	0.78	0.48	0.48	1.01	1.01	1.88	2.32	2.32	0.52	0.43	0.43	0.88	0.88
ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์	1.08	-	0.80	0.80	0.10	0.10	4.19	0.99	0.99	0.67	0.55	0.55	-	-
ค่าแรงจับและฉีดยา	1.88	1.15	1.08	1.08	0.73	0.73	5.51	1.29	1.29	1.14	0.97	0.97	1.31	1.31
ค่าแรงเผาปุ๋ย	11.78	1.81	1.52	1.52	5.13	5.13	1.55	13.27	13.27	2.72	0.78	0.78	2.09	2.09
รวม	21.02	5.88	5.59	5.59	11.44	11.44	20.33	29.88	29.88	8.41	4.26	4.26	8.72	8.72

$$\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัม (เลี้ยงสุตูกิโลกรัม)} = \frac{\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัมรวม}}{\text{ผลผลิตปุ๋ย}}$$

$$\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัม (เลี้ยงสุตูกิโลกรัมมือผสมปุ๋ย) - ปุ๋ย} = \frac{(\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัมรวม} \times \text{ผลผลิตปุ๋ย})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ย} = \frac{\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัมรวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

$$\text{- ปุ๋ยมือ} = \frac{(\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัมรวม} \times \text{ผลผลิตปุ๋ยมือ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ยมือ} = \frac{\text{ค่าแรงงานในการเลี้ยงสุตูกิโลกรัมรวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

ตาราง 4.7 ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์มปุ๋ยทะเล

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก										ฟาร์มขนาดใหญ่												
	เชิงโนบอดิน					เชิงโนทอก					เชิงโนบอดิน												
	ปุ๋ยฉัวน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย			ปุ๋ยฉัวน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย			ปุ๋ยฉัวน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย										
	ประเภท 1		ประเภท 2		ประเภท 1	ประเภท 2		ประเภท 1	ประเภท 1		ประเภท 1	ประเภท 1		ประเภท 2									
	ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย	ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย	ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย		ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย		ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย	ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย	ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย		ค.ปี	ค.ก.ก. / ปุ๋ย				
ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	-	-	-	-	-	-	-	470.00	0.15	0.15	-	-	-	-	-	-	300.00	0.02	0.02	450.00	0.05	0.05	
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ	-	-	-	-	-	-	3,408.84	1.08	1.08	-	-	-	-	-	-	-	1,400.30	0.09	0.09	2,885.08	0.34	0.34	
ค่าไถ่ที่ดิน (เครื่องจักร)	-	-	-	-	-	-	1,890.00	0.80	0.80	-	-	-	-	-	-	-	490.00	0.03	0.03	1,248.00	0.15	0.15	
ค่าไถ่ที่ดิน (ยานพาหนะใช้รีดปุ๋ย)	-	-	-	-	-	-	320.90	0.10	0.10	-	-	-	-	-	-	-	4,815.58	0.30	0.30	841.54	0.10	0.10	
ค่าไถ่ที่ดิน (ยานพาหนะใช้รีดอาหารปุ๋ย)	-	-	-	-	-	-	3,282.70	1.04	1.04	-	-	-	-	-	-	-	3,238.72	0.21	0.21	10,378.02	1.22	1.22	
ค่าไฟฟ้า	-	-	110.00	0.06	-	-	492.50	0.16	0.16	-	-	-	-	405.00	0.10	1,003.33	0.06	0.06	348.00	0.04	0.04		
ค่าเช่าที่	473.54	0.35	179.33	0.10	873.75	0.17	0.17	332.82	0.11	0.11	50.00	0.08	50.00	0.07	0.07	1,949.21	0.50	0.50	4,458.33	0.29	0.29		
ค่าเชื้อเพลิง	74.24	0.05	178.17	0.10	247.21	0.05	0.05	309.10	0.10	0.10	132.38	0.21	37.33	0.05	0.05	208.32	0.05	0.05	710.78	0.05	0.05		
ค่าไถ่เครื่องและเกอ	508.81	0.37	93.33	0.05	748.00	0.14	0.14	478.25	0.15	0.15	390.00	0.82	518.33	0.70	0.70	431.33	0.11	0.11	3,283.33	0.21	0.21		
ค่ารถรีดปุ๋ย	2,755.78	2.01	148.00	0.09	1,824.00	0.35	0.35	-	-	-	408.00	0.85	1,889.33	2.58	2.58	2,213.67	0.57	-	-	-	-		
ค่ารถรีดอาหารปุ๋ย	2,851.44	1.93	2,334.87	1.37	5,008.00	0.95	0.95	-	-	-	1,494.00	2.39	2,819.67	3.85	3.85	2,005.17	0.52	-	-	-	-		
ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม 1	888.87	0.65	458.32	0.27	1,742.50	0.33	0.33	747.40	0.24	0.24	2,467.50	3.95	740.00	1.01	1.01	1,100.18	0.28	2,244.17	0.14	0.14	1,598.00	0.19	0.19
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ 2	2,511.82	1.83	1,212.71	0.71	1,848.13	0.35	0.35	5,869.81	1.88	1.88	2,330.38	3.73	1,404.12	1.92	1.92	2,511.82	0.84	22,523.54	1.46	1.46	18,170.03	1.90	1.90
ค่าเสียโอกาสในดินทุบแปรได้ 3	5,854.88	4.27	7,855.38	4.60	18,373.00	3.12	3.12	15,788.16	5.00	5.00	3,534.02	5.65	2,800.00	3.82	3.82	15,371.79	3.95	51,851.33	3.33	3.33	38,888.35	4.58	4.58
ค่าเสียโอกาสในดินทุบคงที่ 3	2,418.17	1.78	987.74	0.58	2,302.37	0.44	0.44	4,113.68	1.30	1.30	864.03	1.38	1,834.45	2.50	2.50	2,825.81	0.88	5,798.20	0.37	0.37	8,735.38	0.79	0.79
รวม	18,137.35	13.22	13,553.85	7.93	30,982.98	5.90	5.90	37,499.76	11.89	11.89	11,870.27	18.88	12,091.23	18.50	18.50	28,820.28	7.40	101,897.59	8.58	8.58	84,951.30	10.00	10.00

ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์มต่อกิโลกรัม (เฉลี่ยปุ๋ยฉัวน) = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม}}{\text{ผลผลิตปุ๋ย}}$

1. จากตาราง 4.8
2. จากตาราง 4.9 และ 4.10
3. จากตาราง 4.13

$$\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์มต่อกิโลกรัม (เฉลี่ยปุ๋ยผสมปุ๋ย)} - \text{ปุ๋ย} = \frac{(\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม} \times \text{ผลผลิตปุ๋ย})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

$$- \text{ปุ๋ยเนื้อ} = \frac{(\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม} \times \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรในปีที่ผ่านมาว่ามาตัวเฉลี่ยเพื่อให้ได้ตัวเลขที่ใกล้เคียงตามความเป็นจริงมากที่สุด ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรจัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ หมายถึงค่าซ่อมแซมรถยนต์บรรทุกหรือรถยนต์ที่กิจการมีไว้เพื่อใช้ในการขนส่งตลอดจนการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าน้ำมัน (เครื่องจักร) หมายถึงค่าน้ำมันที่ใช้เติมเครื่องสูบน้ำ จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะ) หมายถึงค่าน้ำมันที่ใช้เติมยานพาหนะ เนื่องจากค่าน้ำมันเป็นค่าใช้จ่ายที่แปรผันตามการใช้งาน และการใช้งานจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับวิธีการลงปูว่าจะทยอยลง หรือลงครั้งเดียวเต็มม่อประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือค่าน้ำมันยานพาหนะก่อให้เกิดประโยชน์แก่งาน 2 งาน คืองานซื้อปู และซื้ออาหารปู จึงจำเป็นต้องแบ่งจัดสรรให้กับงานนั้น ๆ ในเขตประมงทะเล 1 ลงปูด้วยวิธีทยอยลง ค่าน้ำมันยานพาหนะซื้อปูจะแปรผันตามปริมาณ ซึ่งจัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทแปรได้ ส่วนในเขตประมงทะเล 2 ลงปูด้วยวิธีครั้งเดียวเต็มม่อ ปริมาณน้ำมันยานพาหนะที่ใช้ซื้อปูก็จะคงที่เท่ากับจำนวนครั้งที่ลงปูใน 1 ปี ไม่ว่าปริมาณในการลงแต่ละครั้งจะมากน้อยเพียงใด จึงจัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ แต่ค่าน้ำมันยานพาหนะใช้ซื้ออาหารปู จะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอทั้ง 2 เขต ล้วนจัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

$$\text{ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้อปู)} = \frac{\text{ค่าน้ำมัน} \times \text{ชั่วโมงแรงงานซื้อปู}}{\text{ชั่วโมงแรงงานที่ใช้รวม}}$$

$$\text{ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้ออาหารปู)} = \frac{\text{ค่าน้ำมัน} \times \text{ชั่วโมงแรงงานซื้ออาหารปู}}{\text{ชั่วโมงแรงงานที่ใช้รวม}}$$

ค่าไฟฟ้า หมายถึงค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าให้แสงสว่าง และเครื่องสูบน้ำ ไตรโว จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าเช่าที่ หมายถึงค่าเช่าที่ดินที่เช่าจากผู้อื่น และค่าเช่าที่ดินของตนเองโดยประเมินจากค่าเช่าที่ดินเฉลี่ยในท้องถิ่นนั้น ๆ ต่อไร่ต่อปี ในรายที่เป็นเจ้าของที่ดิน นอกจากค่าเช่าที่ดินประเมินแล้ว ค่าเช่าที่ยังรวมถึงค่าภาษีที่ดินที่ต้องจ่ายเป็นเงินสดอีกส่วนหนึ่ง จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่

ค่าเชือก หมายถึงค่าเชือกที่ใช้มัดคูปูจำหน่าย เชือกมัดคูปูมี 3 ชนิดคือ เชือกกก เชือกกล้วย และเชือกฟาง จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้เชือกกกมากกว่าเชือก

ชนิดอื่น เนื่องจากมีราคาขยับมเยาและหนาน เชือกกทที่ขายกันในห้องตลาดขายกันเป็นมัด มัดใหญ่ มีจำนวนเส้น 10,000 เส้น ราคามัดละ 150 บาท ถึง 200 บาท แต่เชือกกทที่ซื้อมาใช้จะมีค่าหนิ มากบ้างน้อยบ้าง ดังนั้นต้นทุนต่อเส้นจะสูงกว่าราคาเฉลี่ยที่นำราคาต่อมัดตั้งแล้วหารด้วยจำนวนเส้น ค่าเชือกมัดปุจะแปรผันตามจำนวนปุที่จำหน่าย จัดเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้

ค่าน้ำแข็งและเกลือ หมายถึงค่าน้ำแข็งและเกลือที่ต้องจ่ายไปเพื่อการถนอมอาหารปุ ค่าน้ำแข็งและค่าเกลือในฟาร์มหนึ่ง ๆ จะเกิดขึ้นเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น จากการสอบถาม ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้เกลือหมักมากกว่าการแช่เย็น ค่าใช้จ่ายส่วนนี้จัดเป็นค่าใช้จ่าย แปรได้

ค่ารถซื้อปุและค่ารถซื้ออาหารปุ หมายถึงค่าโดยสารและค่าระวางรถโดยสารในการซื้อ ปุและซื้ออาหาร ค่ารถก็เช่นเดียวกับค่าน้ำมันยานพาหนะก็จะต้องจัดสรรตามวิธีการลงปุ ค่ารถ ซื้อปุในเขตประมงทะเล 1 จัดเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้ ในเขตประมงทะเล 2 จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ส่วนค่ารถซื้ออาหารปุ จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ทั้งสองเขต

ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม วัสดุในการทำฟาร์มได้แก่ เครื่องมือต่าง ๆ และภาชนะ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ จัน ยอ แร้ว ลอบ สวิง ขอตะกาปู มีด ส่วนภาชนะที่ใช้ได้แก่ ชั่ง ตะกร้า ถัง กะละมัง แม้ว่าเครื่องมือและภาชนะบางรายการมีอายุการใช้งานเกินกว่าหนึ่งปีไปบ้างให้ถือ เสมือนว่ามีอายุการใช้งานเพียง 1 ปีเท่านั้น ค่าวัสดุในการทำฟาร์มเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ สำหรับฟาร์มแต่ละขนาด หมายความว่า ฟาร์มขนาดเล็กค่าวัสดุในการทำฟาร์มจะอยู่ในระดับหนึ่ง และคงที่ไม่ว่าจะเล็กลงมากหรือน้อยในปีนั้น และถ้าเป็นฟาร์มขนาดใหญ่อุปกรณ์ที่ใช้ก็จะเพิ่มขึ้นและ คงที่ในอีกระดับหนึ่ง จัดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ตามตาราง 4.8

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ คำนวณตามวิธีเส้นตรง (Straight-Line-Method) คือนำมูลค่าสินทรัพย์หารด้วยอายุการใช้งาน ก็จะได้ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อปี เนื่องจากมูลค่าสินทรัพย์และอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นคำนวณจากข้อมูลจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาเฉลี่ย ทำให้มูลค่าสินทรัพย์แสดงตัวเลขเศษสตางค์ และอายุการใช้งานแสดงตัวเลขเศษของปี ตาม ตาราง 4.9 4.10 และ 4.11

ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน การคิดค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนมีหลักว่า ถ้าหากไม่ นำเงินทุนไปทำธุรกิจการทำฟาร์มทะเลแต่นำไปให้ผู้อื่นกู้หรือฝากธนาคาร ก็ควรจะได้ผลตอบแทน

ตาราง 4.8 ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม

หน่วย : บาท

กลุ่มเกษตรกร	ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม							ค่าวัสดุต่อ ก.ก.		
	เงิน ยอ แรว	สวิง	ชอตะกาปู	มิก	เซ็ง ตะกัว	ตั้ง ตะละมั่ง	รวม	ปูไข่	ปูเนื้อ	
<u>ฟาร์มขนาดเล็ก</u>										
เลี้ยงในบ่อคิน										
ปูไข่ล้วน	- เรค 1	351.11	149.44	15.55	18.11	191.11	185.55	888.87	0.85	-
	- เรค 2	180.33	138.33	33.33	9.33	48.67	48.33	458.32	0.27	-
ปูเนื้อผสมปูไข่	- เรค 1	950.00	42.50	-	37.50	397.50	315.00	1,742.50	0.33	0.33
	- เรค 2	131.80	97.00	68.50	25.10	345.50	79.50	747.40	0.24	0.24
เลี้ยงในคอก										
ปูไข่ล้วน	- เรค 1	2,317.50	-	-	22.50	77.50	50.00	2,467.50	3.95	-
ปูเนื้อผสมปูไข่	- เรค 1	340.00	18.33	-	10.00	111.87	260.00	740.00	1.01	1.01
<u>ฟาร์มขนาดใหญ่</u>										
เลี้ยงในบ่อคิน										
ปูไข่ล้วน	- เรค 1	400.83	38.50	20.00	35.00	312.50	293.33	1,100.16	0.28	-
ปูเนื้อผสมปูไข่	- เรค 1	174.17	183.33	42.50	184.17	1,395.00	265.00	2,244.17	0.14	0.14
	- เรค 2	172.00	256.00	142.00	98.00	745.00	183.00	1,596.00	0.19	0.19

ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม = จำนวนวัสดุที่ใช้เฉลี่ย × ราคาวัสดุเฉลี่ย

ค่าวัสดุต่อกิโลกรัม (เลี้ยงปูไข่ล้วน) = $\frac{\text{ค่าวัสดุในการทำฟาร์มรวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$

ค่าวัสดุต่อกิโลกรัม (เลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่) - ปูไข่ = $\frac{(\text{ค่าวัสดุในการทำฟาร์มรวม} \times \text{ผลผลิตปูไข่})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปูไข่} = \frac{\text{ค่าวัสดุในการทำฟาร์มรวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$

- ปูเนื้อ = $\frac{(\text{ค่าวัสดุในการทำฟาร์มรวม} \times \text{ผลผลิตปูเนื้อ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปูเนื้อ} = \frac{\text{ค่าวัสดุในการทำฟาร์มรวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$

ตาราง 4.9 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของฟาร์มปศุสัตว์เลขขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

หน่วย : บาท

รายการ	บ่อใช้ดิน								บ่อใช้คอกไข่									
	ประเภท 1				ประเภท 2				ประเภท 1					ประเภท 2				
	มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่อปี	ไข่/ก.ก.	เนื้อ/ก.ก.	มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่อปี	ไข่/ก.ก.	เนื้อ/ก.ก.
เรือนคอกเป็ดปู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บ่อ	7,388.89	9.11	811.07	0.59	3,876.87	10.00	387.87	0.22	7,501.25	10.00	750.12	0.14	0.14	954.10	10.00	95.41	0.03	0.03
วัสดุป้องกันปฐพี	723.78	2.58	282.73	0.21	1,843.33	3.00	547.78	0.32	822.50	2.75	299.09	0.08	0.08	2,855.50	2.80	1,021.35	0.32	0.32
ประตูหน้าต่าง	3,331.11	3.44	968.35	0.71	968.87	5.00	193.33	0.11	2,714.25	4.75	571.42	0.11	0.11	1,328.00	3.00	442.67	0.14	0.14
ยานพาหนะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18,800.00	4.50	3,888.89	1.17	1.17
เครื่องสูบน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,990.00	5.90	508.78	0.16	0.16
เครื่องรัง	524.44	3.11	168.83	0.12	450.00	4.33	103.93	0.08	412.50	3.75	110.00	0.02	0.02	390.00	3.40	114.71	0.04	0.04
กระตัก, ตู้แช่	784.44	2.72	281.04	0.20	-	-	-	-	235.00	2.00	117.50	0.02	0.02	-	-	-	-	-
คอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สะพาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	12,732.08	-	2,511.82	1.83	8,736.87	-	1,212.71	0.71	11,885.50	-	1,848.13	0.35	0.35	24,917.60	-	5,899.81	1.86	1.86

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี} = \frac{\text{มูลค่าสินทรัพย์}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อกิโลกรัม - ปูไข่} = \frac{(\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี} \times \text{ผลผลิตปูไข่})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปูไข่}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อกิโลกรัม (เลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่)} = \frac{\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}} \quad (\text{เลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่})$$

$$= \frac{\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

$$\text{ปูเนื้อ} = \frac{(\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี} \times \text{ผลผลิตปูเนื้อ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปูเนื้อ}$$

$$= \frac{\text{ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ค่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.10 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของฟาร์มปูทะเลขนาดเล็กรูปแบบการเลี้ยงในคอก

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่ด้วน				ปูเนื้อผสมปูไข่				
	เขต 1				เขต 1				
	มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		
			ต่อปี	ต่อ ก.ก.			ต่อปี	ไข่/ก.ก.	เนื้อ/ก.ก.
เรือนพักเผ้าปู	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บ่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วัสดุป้องกันปูหนี	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ประตูน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยานพาหนะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เครื่องสูบน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เครื่องชั่ง	325.00	3.50	92.86	0.15	433.33	3.33	130.13	0.18	0.18
กระตัก, คูน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คอก	3,855.00	2.00	1,927.50	3.08	1,771.33	2.00	885.66	1.21	1.21
สะพาน	620.00	2.00	310.00	0.50	776.67	2.00	388.33	0.53	0.53
รวม	4,800.00	-	2,330.36	3.73	2,981.33	-	1,404.12	1.92	1.92

ตาราง 4.11 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ของฟาร์มปศุสัตว์เลขนาครใหญ่ รูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อ

หน่วย : บาท

รายการ	ไก่ตัววัน				ไก่เนื้อผสมไข่									
	เขต 1				เขต 1						เขต 2			
	มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา			มูลค่า สินทรัพย์	อายุใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา		
			ต่อปี	ต่อ ก.ก.			ต่อปี	ไข่/ก.ก.	เนื้อ/ก.ก.			ต่อปี	ไข่/ก.ก.	เนื้อ/ก.ก.
เรือนพักเลี้ยง	-	-	-	-	2,000.00	2.00	1,000.00	0.08	0.08	3,000.00	2.00	1,500.00	0.18	0.18
บ่อ	12,166.05	15.00	811.07	0.21	66,283.33	10.00	6,628.33	0.43	0.43	32,368.60	9.00	3,596.51	0.42	0.42
วัดอุบิองกันปูหนี	723.78	2.58	282.73	0.07	2,804.50	2.67	1,050.37	0.07	0.07	3,422.00	2.80	1,222.14	0.14	0.14
ประตูน้ำ	4,931.75	5.00	986.35	0.25	15,000.00	6.50	2,307.69	0.15	0.15	5,480.00	4.20	1,304.76	0.15	0.15
ยานพาหนะ	-	-	-	-	77,500.00	7.50	10,333.33	0.87	0.87	51,800.00	7.00	7,400.00	0.87	0.87
เครื่องสูบน้ำ	-	-	-	-	3,266.87	4.33	754.43	0.05	0.05	3,670.00	5.60	655.36	0.08	0.08
เครื่องรั้ง	524.44	3.11	168.83	0.04	883.33	3.42	258.28	0.02	0.02	980.00	3.20	306.26	0.04	0.04
กระดิก, ตู้แช่	764.44	2.72	281.04	0.07	430.00	2.25	191.11	0.01	0.01	370.00	2.00	185.00	0.02	0.02
คอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สะพาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	19,110.46	-	2,511.82	0.64	168,167.83	-	22,523.54	1.48	1.48	101,090.60	-	16,170.03	1.90	1.90

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาจำนวนหนึ่ง แต่เมื่อลงทุนในฟาร์มปุ๋ยทะเลก็ควรจะได้เท่ากับจำนวนนั้น นอกเหนือไปจากกำไร ดังนั้นค่าเสียโอกาสดังกล่าวนี้จึงต้องหักให้เป็นต้นทุนด้วย ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนแยกออกเป็นสองส่วนคือ ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่คิดจากต้นทุนแปรได้ และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่คิดจากต้นทุนคงที่ที่จ่ายเป็นเงินสดและไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด โดยประเมินจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ประเภท 12 เดือน เนื่องจากในปี พ.ศ. 2529 มีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนถึง 5 ครั้งด้วยกัน จึงเห็นควรนำอัตราดอกเบี้ยในปี พ.ศ. 2529 มาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยระยะเวลาที่อัตราดอกเบี้ยนั้น ๆ คงที่สำหรับระยะเวลา 12 เดือน ตั้งแต่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2529 ซึ่งเป็นช่วงของการเก็บข้อมูล ผลจากการคำนวณปรากฏว่าอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 8.13 ตามตาราง 4.12 และมีสูตรในการคำนวณค่าเสียโอกาสดังนี้

$$\text{ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในต้นทุนแปรได้} = \frac{\text{จำนวนเงินที่ลงทุนในต้นทุนแปรได้} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย}}{100}$$

$$\text{ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในต้นทุนคงที่} = \frac{\text{จำนวนเงินที่ลงทุนในต้นทุนคงที่} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย}}{100}$$

ผลการคำนวณค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ ในการทำฟาร์มปุ๋ยทะเล ตามตาราง 4.13

ต้นทุนการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลต่อฟาร์มและต่อกิโลกรัม

การคำนวณต้นทุนการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลต่อฟาร์ม ผู้เขียนได้นำตัวเลขค่าใช้จ่ายจากตาราง 4.3-4.11 มาคำนวณโดยแยกต้นทุนตามความโน้มเอียงที่รายจ่ายนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต เป็นต้นทุนแปรได้และต้นทุนคงที่ และแยกย่อยอีกว่าเป็นวัตถุดิบโดยตรง วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายฟาร์ม ในขณะที่เดียวกันต้นทุนดังกล่าวก็จะแยกออกเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสดและค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ต้นทุนต่อฟาร์มของเกษตรกรในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินได้แสดงไว้ในตาราง 4.14 ต้นทุนต่อฟาร์มของเกษตรกร ในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในคอกได้แสดงไว้ในตาราง 4.15 และต้นทุนต่อฟาร์มของเกษตรกร ในเขตประมงทะเล 2 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินได้แสดงไว้ในตาราง 4.16

ตาราง 4.12 อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยระยะเวลาที่อัตราดอกเบี้ยคงที่

ประกาศเมื่อ	มีผลบังคับใช้	ระยะเวลา ที่อัตราดอกเบี้ยคงที่	อัตราดอกเบี้ย	
			12 เดือน	ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
24/1/29	1/2/29	4 วัน	11.00	44.00
4/3/29	5/3/29	34 วัน	9.50	323.00
9/4/29	8/4/29	115 วัน	9.00	1,035.00
30/7/29	1/8/29	38 วัน	8.00	304.00
5/9/29	8/9/29	174 วัน	7.25	1,281.50
	รวม	365 วัน	รวม	2,987.50

หารด้วยจำนวนวัน 365 วัน

อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย 8.13

$$\text{อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย} = \frac{[\text{ผลรวมของ(ระยะเวลาที่อัตราดอกเบี้ยคงที่} \times \text{อัตราดอกเบี้ย)}]}{365 \text{ วัน}}$$

ศูนย์วิทยพัสดุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.13 ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่คิดจากต้นทุนแปรได้ และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่คิดจากต้นทุนคงที่
ที่จ่ายเป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด

หน่วย : บาท

กลุ่มเกษตรกร	ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้				ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่				
	ต้นทุนแปรได้	ต่อปี	ปุ๋ย/ก.ก.	ปุ๋ยเนื้อ/ก.ก.	ต้นทุนคงที่	ต่อปี	ปุ๋ย/ก.ก.	ปุ๋ยเนื้อ/ก.ก.	
ฟาร์มขนาดเล็ก									
เลี้ยงในบ่อดิน									
ปุ๋ยชีววัน	เรค 1	72,015.74	5,854.88	4.27	-	20,743.73	2,418.17	1.78	-
	เรค 2	98,822.20	7,855.38	4.60	-	12,149.32	987.74	0.58	-
ปุ๋ยผสมปุ๋ย	เรค 1	201,389.01	18,373.00	3.12	3.12	28,319.44	2,302.37	0.44	0.44
	เรค 2	194,198.32	15,788.18	5.00	5.00	50,598.80	4,113.68	1.30	1.30
เลี้ยงในคอก									
ปุ๋ยชีววัน	เรค 1	43,468.93	3,534.02	5.85	-	10,827.67	884.03	1.38	-
ปุ๋ยผสมปุ๋ย	เรค 1	34,443.08	2,800.30	3.82	3.82	22,583.94	1,834.45	2.50	2.50
ฟาร์มขนาดใหญ่									
เลี้ยงในบ่อดิน									
ปุ๋ยชีววัน	เรค 1	189,074.91	15,371.79	3.95	-	32,297.74	2,625.81	0.88	-
ปุ๋ยผสมปุ๋ย	เรค 1	635,317.88	51,851.33	3.33	3.33	71,318.81	5,798.20	0.37	0.37
	เรค 2	478,331.54	38,888.35	4.58	4.58	82,845.95	6,735.38	0.79	0.79

$$\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี} = \text{ต้นทุนแปรได้} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย}$$

$$\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี (เลี้ยงปุ๋ยชีววัน)} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี}}{\text{ผลผลิตปุ๋ย}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี (เลี้ยงปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย) - ปุ๋ย} &= \frac{(\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี} \times \text{ผลผลิตปุ๋ย})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ย} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}} \\ - \text{ปุ๋ยเนื้อ} &= \frac{(\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี} \times \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนแปรได้ต่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}} \end{aligned}$$

$$\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี} = \text{ต้นทุนคงที่} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย}$$

$$\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี (เลี้ยงปุ๋ยชีววัน)} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี}}{\text{ผลผลิตปุ๋ย}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี (เลี้ยงปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย) - ปุ๋ย} &= \frac{(\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี} \times \text{ผลผลิตปุ๋ย})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ย} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}} \\ - \text{ปุ๋ยเนื้อ} &= \frac{(\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี} \times \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ})}{\text{ผลผลิตรวม}} \div \text{ผลผลิตปุ๋ยเนื้อ} = \frac{\text{ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ต่อปี}}{\text{ผลผลิตรวม}} \end{aligned}$$

ตาราง 4.14 ต้นทุนจากการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินต่อฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก						ฟาร์มขนาดใหญ่					
	ปุ๋ยใช้ส่วน			ปุ๋ยใช้ผสมปุ๋ย			ปุ๋ยใช้ส่วน			ปุ๋ยใช้ผสมปุ๋ย		
	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด
ต้นทุนแปรได้¹												
วัสดุค้ำโคลน	54,518.75	52,294.30	2,224.45	184,870.04	180,987.84	3,882.20	156,704.18	156,704.18	-	515,737.32	515,737.32	-
	54,518.75	52,294.30	2,224.45	184,870.04	180,987.84	3,882.20	156,704.18	156,704.18	-	515,737.32	515,737.32	-
วัสดุค้ำทางเชื่อม	8,570.83	5,510.83	3,060.00	23,389.88	23,389.88	-	21,128.75	19,214.25	1,912.50	80,831.00	80,831.00	-
	8,570.83	5,510.83	3,060.00	23,389.88	23,389.88	-	21,128.75	19,214.25	1,912.50	80,831.00	80,831.00	-
ค่าแรงงาน												
ค่าแรงขุด	1,569.06	-	1,569.06	1,702.28	87.89	1,614.39	1,324.20	-	1,324.20	6,788.97	1,191.47	5,597.50
ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์	1,455.89	733.33	722.38	3,133.44	395.82	2,737.62	2,818.27	555.46	2,082.81	8,481.48	5,153.54	3,327.92
ค่าแรงจับและฉัก	2,562.78	1,302.78	1,260.00	5,877.06	804.28	5,072.78	4,450.21	782.08	3,668.13	15,089.28	8,657.43	6,431.83
	5,587.53	2,038.11	3,551.42	10,512.78	1,087.59	9,425.19	8,392.68	1,337.54	7,055.14	30,359.89	15,002.44	15,357.25
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม												
ค่าที่ดิน (ยกานพาหนะใช้ขุด)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,815.58	4,815.58	-
ค่าเรือ	74.24	74.24	-	247.21	247.21	-	206.32	206.32	-	710.78	710.78	-
ค่าจ้างช่างและเก็บ	508.81	508.81	-	748.00	748.00	-	431.33	431.33	-	3,283.33	3,283.33	-
ค่ารถขุด	2,755.78	2,755.78	-	1,824.00	1,824.00	-	2,213.87	2,213.87	-	-	-	-
ค่าเรือลาก	5,854.88	-	5,854.88	16,373.00	-	16,373.00	15,371.79	-	15,371.79	51,851.33	-	51,851.33
	9,193.51	3,338.83	5,854.88	19,190.21	2,817.21	16,373.00	18,223.11	2,851.32	15,371.79	60,241.00	8,589.87	51,851.33
รวมต้นทุนแปรได้	77,870.82	63,179.87	14,690.75	217,762.91	188,282.52	29,480.39	204,446.70	180,107.27	24,339.43	685,969.01	619,960.43	67,008.58
ต้นทุนคงที่²												
ค่าแรงงาน												
ค่าแรงขุดอาหาร	2,314.81	-	2,314.81	4,020.28	-	4,020.28	2,084.17	886.25	1,397.92	4,783.75	377.06	4,386.69
ค่าแรงบำรุงรักษา	2,824.96	1,663.33	1,161.63	4,489.10	1,409.55	3,079.55	9,827.40	4,552.98	5,074.44	12,504.31	8,982.50	3,541.81
ค่าแรงให้อาหาร	1,957.44	970.00	987.44	2,413.88	535.27	1,878.61	2,014.77	409.71	1,605.08	8,611.56	3,390.00	3,221.56
ค่าแรงฉัก	16,121.05	4,833.89	11,287.16	7,925.80	831.27	7,094.53	10,800.04	1,518.87	9,083.17	11,780.60	6,552.53	5,128.07
	23,218.06	7,467.22	15,750.84	18,849.06	2,578.09	16,270.97	24,326.38	7,185.79	17,180.59	35,660.22	19,382.09	16,278.13
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม												
ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม	888.87	888.87	-	1,742.50	1,742.50	-	1,100.16	1,100.16	-	2,244.17	2,244.17	-
ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300.00	300.00	-
ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,400.30	1,400.30	-
ค่าที่ดิน (เครื่องจักร)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	490.00	490.00	-
ค่าที่ดิน (ยกานพาหนะใช้ให้อาหาร)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,238.72	3,238.72	-
ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-	405.00	405.00	-	1,003.33	1,003.33	-
ค่าเช่า	473.54	303.54	170.00	873.75	623.75	250.00	1,949.21	1,688.80	260.41	4,458.33	4,458.33	-
ค่ารถให้อาหาร	2,851.44	2,851.44	-	5,008.00	5,008.00	-	2,005.17	2,005.17	-	-	-	-
ค่าเรือลาก	2,511.82	-	2,511.82	1,848.13	-	1,848.13	2,511.82	-	2,511.82	22,523.54	-	22,523.54
ค่าเรือลาก	2,418.17	-	2,418.17	2,302.37	-	2,302.37	2,625.81	-	2,625.81	5,798.20	-	5,798.20
	8,943.84	3,843.85	5,099.99	11,772.75	7,372.25	4,400.50	10,597.17	5,199.13	5,398.04	41,456.59	13,134.85	28,321.74
รวมต้นทุนคงที่	32,161.90	11,311.07	20,850.83	30,621.81	9,948.34	20,673.47	34,923.55	12,384.92	22,558.63	77,116.81	32,516.94	44,599.87
ต้นทุนรวม	110,032.52	74,490.94	35,541.58	248,384.72	198,230.86	50,153.86	239,370.25	192,472.19	46,898.06	764,085.82	652,477.37	111,608.45

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.5 และ 4.7

2. จากตาราง 4.5 และ 4.7

ตาราง 4.15 ต้นทุนจากการทำฟาร์มสุทะเลในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในคอกต่อฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก					
	ปูไข่ล้วน			ปูเพื่อผสมปูไข่		
	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด
ต้นทุนแปรได้ ¹ วัตถุประสงค์โดยตรง ค่าพันธุ์ปูทะเล	23,328.87	21,380.82	1,068.25	23,288.83	23,288.83	-
	23,328.87	21,380.82	1,068.25	23,288.83	23,288.83	-
วัตถุประสงค์ทางอ้อม ค่าอาหารปู	10,788.50	10,788.50	-	4,380.90	4,380.90	-
	10,788.50	10,788.50	-	4,380.90	4,380.90	-
ค่าแรงงาน ค่าแรงซื้อปู ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ ค่าแรงจับและมัดปู	2,358.12	-	2,358.12	2,875.02	-	2,875.02
	2,822.82	717.19	1,905.50	728.53	-	728.53
	3,448.39	587.81	2,858.58	948.81	-	948.81
	8,425.20	1,305.00	7,120.20	4,353.28	-	4,353.28
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้อปู) ค่าเรือ ค่าน้ำมันเครื่องและเกส ค่ารถซื้อปู ค่าเสียโอกาส	-	-	-	-	-	-
	132.36	132.36	-	37.33	37.33	-
	390.00	390.00	-	518.33	518.33	-
	408.00	408.00	-	1,889.33	1,889.33	-
	3,534.02	-	3,534.02	2,800.30	-	2,800.30
	4,464.38	930.36	3,534.02	5,243.29	2,442.99	2,800.30
รวมต้นทุนแปรได้	47,002.95	34,382.48	12,820.47	37,244.28	30,090.72	7,153.58
ต้นทุนคงที่ ² ค่าแรงงาน ค่าแรงซื้ออาหารปู ค่าแรงบำรุงรักษา ค่าแรงให้อาหาร ค่าแรงเผ้าปู	1,087.44	337.50	729.94	3,439.83	-	3,439.83
	1,073.02	875.00	398.02	2,888.39	-	2,888.39
	1,178.38	-	1,178.38	1,898.41	-	1,898.41
	988.99	191.25	777.74	9,723.52	-	9,723.52
	4,285.81	1,203.75	3,082.08	17,550.15	-	17,550.15
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ ค่าน้ำมัน (เครื่องจักร) ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้ออาหารปู) ค่าไฟฟ้า ค่าเช่า ค่ารถซื้ออาหารปู ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าเสียโอกาส	2,487.50	2,487.50	-	740.00	740.00	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	50.00	50.00	-	50.00	50.00	-
	1,494.00	1,494.00	-	2,819.87	2,819.87	-
	2,330.38	-	2,330.38	1,404.12	-	1,404.12
	884.03	-	884.03	1,834.45	-	1,834.45
7,205.89	4,011.50	3,194.39	8,848.24	3,809.67	3,238.57	
รวมต้นทุนคงที่	11,491.70	5,215.25	8,278.45	24,398.39	3,809.67	20,788.72
ต้นทุนรวม	58,494.85	39,597.73	18,898.92	61,642.67	33,700.39	27,942.28

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.5 และ 4.7
2. จากตาราง 4.5 และ 4.7

ตาราง 4.16 ต้นทุนจากการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลในเขตประมงทะเล 2 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อคินต่อฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก						ฟาร์มขนาดใหญ่				
	ปุ๋ยชีวภาพ			ปุ๋ยผสมปุ๋ยใช้			ปุ๋ยผสมปุ๋ยใช้				
	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
ต้นทุนแปรได้ ¹	วัสดุสิ้นเปลือง	ค่าพันธุ์ปูทะเล	81,073.53	81,073.53	-	148,537.80	148,882.29	1,875.31	391,710.09	391,710.09	-
			81,073.53	81,073.53	-	148,537.80	148,882.29	1,875.31	391,710.09	391,710.09	-
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น	ค่าอาหารปู		13,311.50	13,311.50	-	42,559.27	19,294.78	23,264.51	73,055.25	59,724.00	13,331.25
			13,311.50	13,311.50	-	42,559.27	19,294.78	23,264.51	73,055.25	59,724.00	13,331.25
ค่าแรงงาน	ค่าแรงจับและฉักปู		1,985.87	-	1,985.87	2,314.10	-	2,314.10	11,130.20	-	11,130.20
			1,985.87	-	1,985.87	2,314.10	-	2,314.10	11,130.20	-	11,130.20
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าเรือ ค่าน้ำมันและแก๊ส ค่าเชื้อเพลิง		178.17	178.17	-	309.10	309.10	-	1,871.20	1,871.20	-
			93.33	93.33	-	476.25	476.25	-	764.80	764.80	-
			7,855.38	-	7,855.38	15,788.18	-	15,788.18	38,888.35	-	38,888.35
			8,128.88	271.50	7,855.38	16,573.51	785.35	15,788.18	41,324.35	2,436.00	38,888.35
รวมต้นทุนแปรได้			104,477.58	94,856.53	9,821.05	209,984.48	168,942.40	43,042.08	517,219.99	453,870.09	63,349.80
ต้นทุนคงที่ ²	ค่าแรงงาน	ค่าแรงเรือปู	94.04	50.83	43.21	592.87	-	592.87	739.42	175.20	564.22
		ค่าแรงเรืออาหารปู	1,939.29	-	1,939.29	8,082.85	-	8,082.85	9,117.74	1,284.80	7,832.94
		ค่าแรงบำรุงรักษา	1,250.71	840.00	410.71	7,442.81	120.00	7,322.81	12,587.50	3,914.00	8,653.50
		ค่าแรงให้อาหาร	1,338.75	500.00	838.75	3,182.34	-	3,182.34	5,791.50	1,080.00	4,711.50
		ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์	-	-	-	303.82	-	303.82	-	-	-
		ค่าแรงฝึกปู	3,087.50	500.00	2,587.50	16,201.74	-	16,201.74	17,738.22	1,780.00	15,958.22
		รวม	7,710.29	1,890.83	5,819.46	33,786.23	120.00	33,666.23	45,054.38	8,234.00	37,720.38
		ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม	ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	458.32	458.32	-	747.40	747.40	-	1,598.00
ค่าซ่อมแซมรถบรรทุก	-			-	-	470.00	470.00	-	450.00	450.00	-
ค่าซ่อมแซมรถจักรยานยนต์	-			-	-	3,406.84	3,406.84	-	2,865.08	2,865.08	-
ค่าค้ำยัน (เครื่องจักร)	-			-	-	1,890.00	1,890.00	-	1,248.00	1,248.00	-
ค่าค้ำยัน (ยานพาหนะใช้เรือปู)	-			-	-	320.90	320.90	-	841.54	841.54	-
ค่าค้ำยัน (ยานพาหนะใช้เรืออาหารปู)	-			-	-	3,282.70	3,282.70	-	10,378.92	10,378.92	-
ค่าไฟฟ้า	110.00			110.00	-	492.50	492.50	-	348.00	348.00	-
ค่าเช่า	179.33			179.33	-	332.82	297.82	35.00	2,998.00	2,398.00	600.00
ค่าเรือเรือปู	148.00			148.00	-	-	-	-	-	-	-
ค่าเรือเรืออาหารปู	2,334.87			2,334.87	-	-	-	-	-	-	-
ค่าเสื่อมราคาสิ่งทอ	1,212.71			-	1,212.71	5,889.81	-	5,889.81	16,170.03	-	16,170.03
ค่าเชื้อเพลิง	987.74			-	987.74	4,113.88	-	4,113.88	8,735.38	-	8,735.38
รวมต้นทุนคงที่	13,137.08	5,117.15	8,019.91	54,712.48	11,027.78	43,684.72	89,581.33	28,355.54	61,225.79		
ต้นทุนรวม	117,614.64	99,773.68	17,840.96	264,696.96	177,970.18	87,726.80	606,801.22	482,225.63	124,575.59		

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.5 และ 4.7

2. จากตาราง 4.5 และ 4.7

ตาราง 4.17 ต้นทุนจากการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินตอกิโลกรัม

หน่วย : บาท

รายการ	เรื่องเงินบ่อดิน																					
	ฟาร์มขนาดเล็ก						ฟาร์มขนาดใหญ่															
	ปุ๋ยชีววัน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย				ปุ๋ยชีววัน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย													
	ปุ๋ย		ปุ๋ย	ปุ๋ย	ปุ๋ย		ปุ๋ย		ปุ๋ย	ปุ๋ย	ปุ๋ย											
จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ											
ต้นทุนแปรได้ ¹	วัสดุสิ้นเปลืองตรง	ค่าพันธุ์ปูทะเล	39.77	49.55	38.17	70.54	27.32	83.15	40.28	85.47	38.81	70.78	27.20	82.93								
			39.77	49.55	38.17	70.54	27.32	83.15	40.28	85.47	38.81	70.78	27.20	82.93								
วัสดุสิ้นเปลืองอ้อม	ค่าอาหารปู	ค่าแรงงาน	8.25	7.79	4.45	8.22	4.45	10.29	5.43	8.83	5.20	9.48	5.20	12.03								
			8.25	7.79	4.45	8.22	4.45	10.29	5.43	8.83	5.20	9.48	5.20	12.03								
ค่าแรงงาน	ค่าแรงซื้อปู	ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์	ค่าแรงจับและมัดปู	1.14	1.42	0.32	0.59	0.32	0.73	0.34	0.55	0.44	0.80	0.44	1.02							
				1.08	1.32	0.80	1.11	0.80	1.39	0.87	1.09	0.55	1.00	0.55	1.27							
				1.88	2.34	1.08	2.00	1.08	2.50	1.14	1.85	0.97	1.78	0.97	2.25							
				4.08	5.08	2.00	3.70	2.00	4.82	2.15	3.49	1.98	3.58	1.98	4.54							
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าที่ดิน (ยกเว้นค่าเช่า)	ค่าเชื้อเพลิง	ค่าไฟฟ้าและแก๊ส	ค่ารถซื้อปู	ค่าเสียโอกาส	-	-	-	-	-	-	-	-	0.30	0.58	0.30	0.89					
						0.05	0.08	0.05	0.09	0.05	0.12	0.05	0.08	0.05	0.09	0.05	0.12					
						0.37	0.48	0.14	0.28	0.14	0.32	0.11	0.18	0.21	0.38	0.21	0.49					
						2.01	2.51	0.35	0.85	0.35	0.81	0.57	0.93	-	-	-	-					
						4.27	5.32	3.12	5.77	3.12	7.21	3.95	6.42	3.33	6.07	3.33	7.70					
						8.70	8.35	3.88	8.77	3.88	8.48	4.88	7.81	3.89	7.10	3.89	9.00					
รวมต้นทุนแปรได้	58.80	70.77	48.28	89.23	37.43	86.52	52.54	85.40	49.88	90.94	38.25	88.50										
ต้นทุนคงที่ ²	ค่าแรงงาน	ค่าแรงซื้ออาหารปู	ค่าแรงบำรุงรักษา	ค่าแรงให้อาหาร	ค่าแรงมัดปู	1.89	2.11	0.78	1.40	0.78	1.77	0.54	0.88	0.31	0.58	0.31	0.72					
						2.06	2.57	0.85	1.57	0.85	1.98	2.48	4.03	0.80	1.48	0.80	1.85					
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม	ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ	ค่าน้ำมัน (เครื่องจักร)	ค่าที่ดิน (ยกเว้นค่าเช่า)	ค่าไฟฟ้า	ค่าเช่า	ค่ารถซื้ออาหารปู	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสียโอกาส	1.43	1.78	0.48	0.85	0.48	1.08	0.52	0.85	0.43	0.78	0.43	0.99
											11.78	14.85	1.52	2.81	1.52	3.51	2.72	4.42	0.78	1.39	0.78	1.78
											16.94	21.11	3.59	8.83	3.59	8.30	8.28	10.18	2.30	4.19	2.30	5.32
											0.85	0.81	0.33	0.81	0.33	0.78	0.28	0.48	0.14	0.28	0.14	0.32
รวมต้นทุนคงที่	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23.48	29.23	5.83	10.77	5.83	13.48	8.98	14.80	4.97	8.06	4.97	11.50											
รวมต้นทุน	80.28	100.00	54.11	100.00	43.28	100.00	61.52	100.00	54.83	100.00	43.22	100.00										

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.6 และ 4.7

2. จากตาราง 4.6 และ 4.7

ตาราง 4.18 ต้นทุนจากการทำฟาร์มทะเลในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยง
ในคอกต่อกิโลกรัม

หน่วย : บาท

รายการ	เลี้ยงในคอก							
	ฟาร์มขนาดเล็ก							
	ปูไข่ส่วน		ปูเดือนสนปูไข่					
	ปูไข่		ปูไข่		ปูเฝือ			
จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ			
ต้นทุนแปรได้ ¹	วัตถุดิบโดยตรง	ค่าพันธุ์ปูทะเล	37.30	39.88	37.19	41.53	28.82	33.71
			37.30	39.88	37.19	41.53	28.82	33.71
วัตถุดิบทางอ้อม	ค่าอาหารปู		17.25	18.44	5.08	8.88	5.08	7.57
			17.25	18.44	5.08	8.88	5.08	7.57
ค่าแรงงาน	ค่าแรงซื้อปู	ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ ค่าแรงจับและมีคปู	3.77	4.03	3.85	4.07	3.85	4.82
			4.10	4.48	0.99	1.11	0.99	1.25
			5.51	5.89	1.29	1.44	1.29	1.84
			13.47	14.40	5.03	8.62	5.03	7.51
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้อปู)	ค่าเชือก ค่าน้ำมันซึ่งและเกลือ ค่ารถซื้อปู ค่าเสียโอกาส	-	-	-	-	-	-
			0.21	0.22	0.05	0.05	0.05	0.08
			0.62	0.66	0.70	0.78	0.70	0.89
			0.85	0.70	2.58	2.88	2.58	3.28
			5.85	8.04	3.82	4.27	3.82	4.84
7.13	7.62	7.15	7.98	7.15	9.05			
รวมต้นทุนแปรได้			75.15	80.34	58.25	82.81	45.88	57.84
ต้นทุนคงที่ ²	ค่าแรงงาน	ค่าแรงซื้ออาหารปู ค่าแรงบำรุงรักษา ค่าแรงให้อาหาร ค่าแรงเฝ้าปู	1.71	1.83	4.89	5.24	4.89	5.94
			1.72	1.84	3.87	4.10	3.87	4.84
			1.88	2.01	2.32	2.59	2.32	2.94
			1.55	1.85	13.27	14.82	13.27	16.80
			6.86	7.33	23.95	26.75	23.95	30.32
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ ค่าน้ำมัน (เครื่องจักร) ค่าน้ำมัน (ยานพาหนะใช้ซื้ออาหารปู) ค่าไฟฟ้า ค่าเช่า ค่ารถซื้ออาหารปู ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าเสียโอกาส		3.95	4.22	1.01	1.13	1.01	1.28
			-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-
			0.08	0.09	0.07	0.08	0.07	0.09
			2.39	2.55	3.85	4.30	3.85	4.87
			3.73	3.99	1.92	2.14	1.92	2.43
			1.38	1.48	2.50	2.79	2.50	3.17
11.53	12.33	9.35	10.44	9.35	11.84			
รวมต้นทุนคงที่			18.39	19.88	33.30	37.19	33.30	42.18
ต้นทุนรวม			93.54	100.00	89.55	100.00	78.98	100.00

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.6 และ 4.7

2. จากตาราง 4.6 และ 4.7

ตาราง 4.19 ต้นทุนจากการทำฟาร์มปุ๋ยทะเลในเขตประมงทะเล 2 รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินต็อกิโลกรัม

หน่วย : บาท

รายการ	เลี้ยงในบ่อดิน										
	ฟาร์มขนาดเล็ก						ฟาร์มขนาดใหญ่				
	ปุ๋ยชีววัน		ปุ๋ยผสมปุ๋ย				ปุ๋ยผสมปุ๋ย				
	ปุ๋ย		ปุ๋ย		ปุ๋ย		ปุ๋ย		ปุ๋ย		
จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		
ศึกษาเปรียบเทียบ ¹ วัสดุคืบโคลน	ค่าพันปุ๋ยทะเล	47.44	88.93	47.60	58.39	48.79	55.97	48.81	85.78	44.81	83.80
		47.44	88.93	47.60	58.39	48.79	55.97	48.81	85.78	44.81	83.80
วัสดุคืบทางอื่น	ค่าอาหาร	7.79	11.32	13.48	15.98	13.48	16.12	8.59	11.82	8.59	12.29
		7.79	11.32	13.48	15.98	13.48	16.12	8.59	11.82	8.59	12.29
ค่าแรงงาน	ค่าแรงจับและมัดปู	1.15	1.87	0.73	0.88	0.73	0.87	1.31	1.77	1.31	1.87
		1.15	1.87	0.73	0.88	0.73	0.87	1.31	1.77	1.31	1.87
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าเชือก ค่าไม้จริงและเกลือ ค่าเสียโอกาส	0.10	0.15	0.10	0.12	0.10	0.12	0.20	0.27	0.20	0.29
		0.05	0.07	0.15	0.18	0.15	0.18	0.09	0.12	0.09	0.13
		4.80	6.68	5.00	5.92	5.00	5.98	4.58	6.20	4.58	6.55
		4.75	6.90	5.25	6.22	5.25	6.28	4.87	6.59	4.87	6.97
รวมต้นทุนเปรียบเทียบ		81.13	88.82	87.08	79.45	88.25	79.24	83.38	85.74	59.38	84.93
ศึกษาเปรียบเทียบ ² ค่าแรงงาน	ค่าแรงซื้อปู ค่าแรงซื้ออาหารปู ค่าแรงบำรุงรักษา ค่าแรงให้อาหาร ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ ค่าแรงเผ้าปู	0.06	0.09	0.19	0.22	0.19	0.23	0.09	0.12	0.09	0.13
		1.13	1.64	1.92	2.27	1.92	2.30	1.07	1.45	1.07	1.53
		0.73	1.08	2.38	2.80	2.38	2.82	1.48	2.00	1.48	2.12
		0.78	1.13	1.01	1.20	1.01	1.21	0.68	0.92	0.68	0.97
		-	-	0.10	0.12	0.10	0.12	-	-	-	-
		1.81	2.63	5.13	6.08	5.13	6.14	2.09	2.83	2.09	2.99
		4.51	6.55	10.71	12.89	10.71	12.82	5.41	7.32	5.41	7.74
		รวมต้นทุนเปรียบเทียบ		4.51	6.55	10.71	12.89	10.71	12.82	5.41	7.32
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	ค่าวัสดุในการทำฟาร์ม ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ ค่าไถนิน (เครื่องจักร) ค่าไถนิน (ยานพาหนะใช้ซื้อปู) ค่าไถนิน (ยานพาหนะใช้ซื้ออาหารปู) ค่าไฟฟ้า ค่าเช่า ค่ารถซื้อปู ค่ารถซื้ออาหารปู ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าเสียโอกาส	0.27	0.40	0.24	0.28	0.24	0.29	0.19	0.26	0.19	0.27
		-	-	0.15	0.18	0.15	0.18	0.05	0.07	0.05	0.07
		-	-	1.08	1.28	1.08	1.29	0.34	0.46	0.34	0.49
		-	-	0.80	0.71	0.60	0.72	0.15	0.20	0.15	0.21
		-	-	0.10	0.12	0.10	0.12	0.10	0.14	0.10	0.14
		-	-	1.04	1.23	1.04	1.24	1.22	1.65	1.22	1.74
		0.08	0.09	0.18	0.19	0.18	0.19	0.04	0.05	0.04	0.06
		0.10	0.15	0.11	0.13	0.11	0.13	0.35	0.47	0.35	0.50
		0.09	0.13	-	-	-	-	-	-	-	-
		1.37	1.99	-	-	-	-	-	-	-	-
		0.71	1.03	1.88	2.20	1.88	2.22	1.90	2.57	1.90	2.71
		0.58	0.84	1.30	1.54	1.30	1.56	0.79	1.07	0.79	1.14
		3.18	4.83	6.64	7.88	6.64	7.94	5.13	6.94	5.13	7.33
		รวมต้นทุนเปรียบเทียบ		7.89	11.18	17.35	20.55	17.35	20.76	10.54	14.28
ต้นทุนรวม		88.82	100.00	84.41	100.00	83.60	100.00	73.92	100.00	69.92	100.00

1. จากตาราง 4.3 4.4 4.6 และ 4.7

2. จากตาราง 4.6 และ 4.7

จากตัวเลขต้นทุนในตารางที่ 4.14-4.16 นำมาสรุปรวมในตาราง 4.20 จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมในการทำฟาร์มปุ๋ยของเกษตรกรแต่ละกลุ่มประกอบด้วยต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่ได้เป็นเงินสดเท่ากับเท่าใด ซึ่งต้นทุนในส่วนที่เป็นเงินสดต่อฟาร์มจะช่วยให้ทราบถึงขนาดของความต้องการเงินทุนหมุนเวียนต่อปีของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม ถ้าพิจารณาจากต้นทุนที่เป็นเงินสด ขนาดความต้องการเงินทุนหมุนเวียนต่อปีของฟาร์มขนาดเล็กจะน้อยกว่าฟาร์มขนาดใหญ่ ขนาดความต้องการเงินทุนหมุนเวียนต่อปีของฟาร์มที่มีรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินจะสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในคอก และขนาดความต้องการเงินทุนหมุนเวียนต่อปีของฟาร์มที่เลี้ยงปูไข่น้ำจืดจะต่ำกว่าฟาร์มที่เลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่

ภายหลังจากคำนวณต้นทุนต่อฟาร์มแล้ว เกษตรกรควรจะได้คำนวณต้นทุนต่อกิโลกรัม เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับราคาขาย อันจะทำให้ทราบว่าธุรกิจที่ดำเนินการอยู่นี้มีกำไรหรือขาดทุน ต่อหน่วยมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การวิเคราะห์รายจ่ายต่าง ๆ จะทำโดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ของต้นทุนรวม เพื่อศึกษาว่ารายจ่ายรายการใดบ้างเป็นปัจจัยที่สำคัญของต้นทุนในการทำฟาร์ม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมช่วยให้เกษตรกรหรือผู้สนใจทราบว่า ต้นทุนต่อกิโลกรัมของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม มีต้นทุนมากหรือน้อยกว่ากันอยู่เท่าใด เป็นผลเนื่องมาจากต้นทุนแปรได้หรือต้นทุนคงที่ และเมื่อคิดตามในส่วนของรายละเอียดก็จะทราบได้ว่า ผลต่างของต้นทุนต่อกิโลกรัมที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นเนื่องมาจากสาเหตุใดเป็นสำคัญ การที่ผู้ลงทุนทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนต่อกิโลกรัมของเกษตรกรกลุ่มหนึ่งสูงกว่าต้นทุนต่อกิโลกรัมของเกษตรกรอีกกลุ่มหนึ่งแล้ว อีกทั้งสาเหตุเหล่านั้นเป็นปัญหาที่สามารถหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขได้แล้ว ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพราะจะเป็นแนวทางไปสู่วิธีที่จะประหยัดต้นทุนต่อไป ปัญหาประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อต้นทุนต่อกิโลกรัมก็คืออัตราการสูญเสีย ซึ่งคำนวณได้จากการหาอัตราร้อยละของผลต่างระหว่างปริมาณที่ลงเลี้ยงกับปริมาณที่จำหน่ายได้ (ตามตาราง 4.21) ผลจากการวิเคราะห์พบว่าอัตราการสูญเสียเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อต้นทุนต่อกิโลกรัมคือ ถ้าอัตราการสูญเสียน้อยผลผลิตจะสูง ทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมต่ำ แต่ถ้าอัตราการสูญเสียมีมากผลผลิตจะต่ำ ทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมสูง จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่าฟาร์มที่มีอัตราการสูญเสียสูงสุดคือกลุ่มเกษตรกรที่ทำฟาร์มปุ๋ยขนาดใหญ่ในบ่อดิน ประเภทการเลี้ยงปูไข่น้ำจืดในเขตประมงทะเล 1

ตาราง 4.21 แสดงอัตราการสูญเสียปุ๋ยมะเลต่อการเลี้ยงปุ๋ยมะเล 100 กิโลกรัม

กลุ่มเกษตรกร	อัตราการสูญเสียปุ๋ยมะเลต่อการเลี้ยงปุ๋ยมะเล 100 กิโลกรัม		
	รวม	ปุ๋ย	ปุ๋ยเนื้อ
<u>ฟาร์มขนาดเล็ก</u>			
เลี้ยงในบ่อดิน			
ปุ๋ยล้วน	- เขต 1	10.12	10.12
	- เขต 2	5.76	5.76
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	6.27	6.35
	- เขต 2	8.75	10.06
เลี้ยงในคอก			
ปุ๋ยล้วน	- เขต 1	4.16	4.16
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	3.82	3.88
<u>ฟาร์มขนาดใหญ่</u>			
เลี้ยงในบ่อดิน			
ปุ๋ยล้วน	- เขต 1	11.26	11.26
ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย	- เขต 1	6.83	7.92
	- เขต 2	6.56	8.02

อัตราการสูญเสียปุ๋ยมะเลรวมต่อการเลี้ยงปุ๋ยมะเล 100 กิโลกรัม

$$= [(ปริมาณปุ๋ยมะเลที่ลงรวมทั้งหมด - ผลผลิตรวมที่ได้) \times 100] \div ปริมาณปุ๋ยมะเลที่ลงรวมทั้งหมด$$

อัตราการสูญเสียปุ๋ยต่อการเลี้ยงปุ๋ยมะเล 100 กิโลกรัม

$$= [(ปริมาณปุ๋ยที่ลงรวมทั้งหมด - ผลผลิตปุ๋ยที่ได้) \times 100] \div ปริมาณปุ๋ยที่ลงรวมทั้งหมด$$

อัตราการสูญเสียปุ๋ยเนื้อต่อการเลี้ยงปุ๋ยมะเล 100 กิโลกรัม

$$= [(ปริมาณปุ๋ยเนื้อที่ลงรวมทั้งหมด - ผลผลิตปุ๋ยเนื้อที่ได้) \times 100] \div ปริมาณปุ๋ยเนื้อที่ลงรวมทั้งหมด$$

มีอัตราการสูญเสียร้อยละ 11.26 ถัดลงมาก็คือกลุ่มเกษตรกรที่ทำฟาร์มหมูทะเลขนาดเล็กในบ่อดิน
ประเภทการเลี้ยงปูไข่น้ำในเขตประมงทะเล 1 มีอัตราการสูญเสียร้อยละ 10.12

เพื่อให้ทราบผลของการวิเคราะห์ชัดเจนยิ่งขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปรียบเทียบ
ต้นทุนของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ทราบว่าต้นทุนของเกษตรกรแต่ละกลุ่มนั้นแตกต่างกันตาม
ขนาดของฟาร์ม รูปแบบการเลี้ยง ประเภทการเลี้ยง ตลอดจนเขตประมงทะเลหรือไม่ การ
เปรียบเทียบต้นทุนจะทำให้เกิดผลต่างรวม ซึ่งจะแยกวิเคราะห์ว่าเป็นผลต่างของต้นทุนคงที่และ
ต้นทุนแปรได้จำนวนเท่าใด และเกิดจากสาเหตุใด

1. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัม ระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยง
ในบ่อดิน ประเภทปูไข่น้ำในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2 (ตามตาราง 4.22)

ต้นทุนปูไข่น้ำต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 เท่ากับ 80.26 บาท และในเขต
ประมงทะเล 2 เท่ากับ 68.82 บาท เพราะฉะนั้นต้นทุนปูไข่น้ำต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1
สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 11.44 บาท เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนปรากฏว่าต้นทุนคงที่ในเขต
ประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 15.77 บาท แต่ต้นทุนแปรได้ในเขต
ประมงทะเล 1 ต่ำกว่าต้นทุนแปรได้ในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 4.33 บาท จึงทำให้เกิดผลต่าง
รวม 11.44 บาท จากการศึกษาปรากฏว่า ทั้งสองเขตประมงทะเลล้วนมีค่าพันธุ์ทะเลเป็นปัจจัย
ที่สำคัญที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนรายการอื่นทุกรายการคือ ในเขตประมงทะเล 1 มีค่าพันธุ์คิดเป็น
ร้อยละ 49.55 ของต้นทุนรวมและสำหรับในเขตประมงทะเล 2 มีค่าพันธุ์คิดเป็นร้อยละ 68.93
ของต้นทุนรวม การวิเคราะห์สาเหตุของผลต่างของต้นทุนสรุปได้ดังนี้

1.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้เท่ากับ 4.33 บาท เกิดจากสาเหตุดังนี้

1.1.1 ค่าพันธุ์ทะเลในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 7.67 บาท เนื่องจากราคาพันธุ์ทะเลในเขตประมงทะเล 1 ถูกกว่าในเขตประมงทะเล 2

1.1.2 ค่าอาหารปูในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 1.54 บาท เนื่องจากราคาปลาในเขตประมงทะเล 1 ถูกกว่าในเขตประมงทะเล 2

1.1.3 ค่าแรงงานในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 2.93 บาท เนื่องจากเขตประมงทะเล 1 ใช้วิธีทยอยลงทยอยจับทำให้ค่าแรงซื้อปู และ

ตาราง 4.22 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยง
ในบ่อคิน ประเภทไข่ล้วน ในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2

หน่วย : บาท

รายการ	เขตประมงทะเล 1		เขตประมงทะเล 2		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม เขต 1 มาก(น้อย)กว่า เขต 2
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้					
วัตถุดิบโดยตรง	36.77	49.55	47.44	68.93	(7.67)
วัตถุดิบทางอ้อม	6.25	7.79	7.79	11.32	(1.54)
ค่าแรงงาน	4.08	5.08	1.15	1.67	2.93
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	6.70	8.35	4.75	6.90	1.95
	56.80	70.77	61.13	88.82	(4.33)
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงาน	16.94	21.11	4.51	6.55	12.43
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	6.52	8.12	3.18	4.63	3.34
	23.46	28.23	7.69	11.18	15.77
ต้นทุนรวม	80.26	100.00	68.82	100.00	11.44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ของปู ในเขตประมงทะเล 1 คิดรวมเป็นค่าแรงแปรได้ แต่ในเขตประมงทะเล 2 ลงปูครั้งเดียวและจับครั้งเดียวจึงคิดค่าแรงดังกล่าวเป็นต้นทุนคงที่

1.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 1.95 บาท เนื่องจาก ค่ารถซื้อปูในเขตประมงทะเล 1 จัดเป็นค่าใช้จ่ายฟาร์มแปรได้ แต่ในเขตประมงทะเล 2 รายจ่ายรายการนี้จัดเป็นค่าใช้จ่ายฟาร์มคงที่

1.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่เท่ากับ 15.77 บาท นั้นเกิดจากสาเหตุดังนี้

1.2.1 ค่าแรงในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 12.43 บาท เนื่องจากค่าแรงใส่ปูในเขตประมงทะเล 1 สูงถึง 11.76 บาท แต่ในเขตประมงทะเล 2 มีเพียง 1.81 บาท แสดงว่าในเขตประมงทะเล 1 มีการใช้แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพมากกว่าในเขตประมงทะเล 2

1.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 3.34 บาท เนื่องจากอัตราการสูญเสียในเขตประมงทะเล 1 สูงมากคือร้อยละ 10.12 แต่ในเขตประมงทะเล 2 มีเพียงร้อยละ 5.76 ซึ่งทำให้ผลผลิตในเขตประมงทะเล 1 ต่ำ เมื่อผลผลิตน้อย ค่าใช้จ่ายฟาร์มที่จะเฉลี่ยให้กับผลผลิตแต่ละกิโลกรัมก็จะสูงผกผันกัน

2. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงไข่ออกิน ประเภทเนื้อผสมปูไซ้ในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2 (ตามตาราง 4.23)

ต้นทุนปูไซ้ต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 เท่ากับ 54.11 บาท และในเขตประมงทะเล 2 เท่ากับ 84.41 บาท เพราะฉะนั้นต้นทุนปูไซ้ต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 จะต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 30.30 บาท สำหรับต้นทุนเนื้อต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 เท่ากับ 43.26 บาท และในเขตประมงทะเล 2 เท่ากับ 83.60 บาท ต้นทุนปูเนื้อในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่กิโลกรัมละ 40.34 บาท สรุปได้ว่าต้นทุนปูไซ้และต้นทุนเนื้อต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าเขตประมงทะเล 2 เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนปรากฏว่า ในเขตประมงทะเล 1 ต้นทุนแปรได้ในการผลิตปูไซ้ ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 18.78 บาท และต้นทุนแปรได้ในการผลิตปูเนื้อ ในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 28.82 บาท และต้นทุนคงที่ในการผลิตปูเนื้อและปูไซ้ต่อกิโลกรัมใน

ตาราง 4.23 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในอู่ดิน ประเภทเนื้อผสมหมูไซ้
ในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่					ปูเนื้อ					
	เขตประมงทะเล 1		เขตประมงทะเล 2		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม เขต 1 มาก(น้อย)กว่า เขต 2	เขตประมงทะเล 1		เขตประมงทะเล 2		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม เขต 1 มาก(น้อย)กว่า เขต 2	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		
ต้นทุนแปรได้											
วัสดุคืบโดยตรง	38.17	70.54	47.60	56.39	(9.43)	27.32	63.15	46.79	55.97	(19.47)	
วัสดุคืบทางอ้อม	4.45	8.22	13.48	15.98	(9.03)	4.45	10.29	13.48	16.12	(9.03)	
ค่าแรงงาน	2.00	3.70	0.73	0.88	1.27	2.00	4.62	0.73	0.87	1.27	
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	3.68	6.77	5.25	6.22	(1.59)	3.68	8.46	5.25	6.28	(1.59)	
	48.28	89.23	67.06	79.45	(18.78)	37.43	86.52	66.25	79.24	(28.82)	
ต้นทุนคงที่											
ค่าแรงงาน	3.59	6.83	10.71	12.69	(7.12)	3.59	8.30	10.71	12.82	(7.12)	
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	2.24	4.14	6.64	7.86	(4.40)	2.24	5.18	6.64	7.94	(4.40)	
	5.83	10.77	17.35	20.55	(11.52)	5.83	13.48	17.35	20.76	(11.52)	
ต้นทุนรวม	54.11	100.00	84.41	100.00	(30.30)	43.26	100.00	83.60	100.00	(40.34)	

ฟาร์มหนึ่ง ๆ จะเท่ากัน เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเนื้อหรือปุ๋ยใช้กรรมวิธีในการเลี้ยงจะไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการเปรียบเทียบต้นทุนคงที่ของแต่ละขนาด แต่ละประเภทการเลี้ยง ในเขตเดียวกันจะนำตัวเลขมากล่าวถึงเพียงประเภทเดียวเท่านั้น จากการเปรียบเทียบต้นทุนคงที่ระหว่างเขต ประมงทะเล 1 และเขตประมงทะเล 2 ต้นทุนคงที่ในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขต ประมงทะเล 2 อยู่ 11.52 บาท

ทั้งสองเขตประมงทะเลล้วนแต่มีค่าพันธุ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เมื่อเทียบกับต้นทุน รายการอื่น ๆ ทุกรายการคือ ในเขตประมงทะเล 1 และ 2 มีค่าพันธุ์ใช้คิดเป็นร้อยละ 70.54 และ 56.39 ของต้นทุนรวม และมีค่าพันธุ์เนื้อเป็นร้อยละ 63.15 และ 55.97 ของต้นทุนรวม ตามลำดับ เนื่องจากค่าพันธุ์เป็นปัจจัยตัวเดียวที่ทำให้ต้นทุนปุ๋ยและปุ๋ยเนื้อแตกต่างกัน ดังนั้น ใน การเปรียบเทียบจะแยกวิเคราะห์ระหว่างค่าพันธุ์เนื้อและค่าพันธุ์ใช้ แต่ต้นทุนในส่วนอื่นทั้งหมด จะพิจารณาจากตัวเลขเฉพาะประเภทการเลี้ยงประเภทเดียวเท่านั้น

2.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้ในการผลิตปุ๋ยและปุ๋ยเนื้อเท่ากับ 18.78 และ 28.82 บาท เกิดจากสาเหตุดังนี้คือ

2.1.1 ค่าปุ๋ยใช้ในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 9.43 บาท และค่าปุ๋ยเนื้อเฉลี่ยในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 19.47 บาท เนื่องจากราคายูเรียในเขตประมงทะเล 1 ถูกกว่าในเขตประมงทะเล 2

2.1.2 ค่าอาหารยูเรียในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 ถึง 9.03 บาท นั้นเนื่องจากในเขตประมงทะเล 2 ใช้ปริมาณอาหารสูงกว่า ดังที่พบว่ามีปลาแห้ง ติดอยู่ริมม่อในเขตประมงทะเล 2 อาจจะเป็นเพราะว่าการให้อาหารเกินความต้องการของปู

2.1.3 ค่าแรงงานในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 1.27 บาท เนื่องจากค่าแรงซื้อปูและค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ของปูในเขตประมงทะเล 1 คิดรวมเป็นค่าแรงงานแปรได้ แต่ในเขตประมงทะเล 2 ไม่จัดอยู่ในประเภทค่าแรงงานแปรได้ แต่จัดอยู่ในประเภทค่าแรงงานคงที่ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิธีการลงปู ดังที่กล่าวไว้ใน การเปรียบเทียบข้อ 1.1.3

2.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 1.59 บาท เนื่องจากค่าเสียโอกาสที่คำนวณจากต้นทุนแปรได้รวม ในเขตประมงทะเล 1

ต้นทุนแปรได้รวมต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 ทำให้ค่าเสียโอกาสที่คำนวณได้น้อย ยังผลให้
ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2

2.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่ในการผลิตผสมเท่ากับ 11.52 บาท นั้นเกิดจาก
สาเหตุดังนี้คือ

2.2.1 ค่าแรงงานในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 7.12 บาท เนื่องจากค่าแรงขี้อูซึ่งในเขตประมงทะเล 1 จัดเป็นต้นทุนแปรได้ รวมทั้งค่าแรง
บำรุงรักษาในเขตประมงทะเล 1 และค่าแรงเฝ้าปูในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขต
ประมงทะเล 2 เนื่องจากอัตราค่าแรงขั้นต่ำในเขตประมงทะเล 1 เฉลี่ยวันละ 61 บาท แต่
ในเขตประมงทะเล 2 เฉลี่ยวันละ 73 บาท และความถี่ในการขุดลอกบ่อในเขตประมงทะเล 2
จะมีความถี่สูงกว่าคือ ขุดลอกบ่อทุกครั้งทั่วคัจับปู แต่ในเขตประมงทะเล 1 จะทำกันนาน ๆ ครั้ง
เช่น 6 เดือนต่อครั้ง หรือ 12 เดือนต่อครั้ง ค่าแรงเฝ้าปูในเขตประมงทะเล 1 มีเพียง 1.52 บาท
แต่ในเขตประมงทะเล 2 มีเท่ากับ 5.13 บาท แสดงว่ามีการใช้แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ
ในเขตประมงทะเล 2

2.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
เนื่องจากประการแรกในเขตประมงทะเล 2 แหล่งที่ทำฟาร์มผสมได้แก่ เกษตรกรในแถบอำเภอ
พันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร เกษตรกรมียานพาหนะเป็นของตนเอง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ต่อเที่ยวของเกษตรกรในเขตประมงทะเล 2 จะสูงกว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของเกษตรกร
ในเขตประมงทะเล 1 ประการที่สอง ผลผลิตของฟาร์มปูเนื้อผสมปูไซ้ในเขตประมงทะเล 2 มี
เพียง 3,156.32 กิโลกรัม ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 1 ถึง 2,099.83 กิโลกรัม
(5,256.15 - 3,156.32) ทำให้ผลผลิตที่จะนำมาเป็นอาหารมีจำนวนน้อยยังผลให้ต้นทุนต่อหน่วยสูง

3. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัม ระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่ รูปแบบการเลี้ยง
ในบ่อดิน ประเภทปูเนื้อผสมปูไซ้ ในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2
(ตามตาราง 4.24)

ต้นทุนปูไซ้ต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1 เท่ากับ 54.83 บาท และในเขต
ประมงทะเล 2 เท่ากับ 73.92 บาท เพราะฉะนั้นต้นทุนปูไซ้ต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1
ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 19.09 บาท สำหรับต้นทุนปูเนื้อต่อกิโลกรัมในเขตประมงทะเล 1

ตาราง 4.24 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่ รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ประเภทเนื้อผสมไข่
ในเขตประมงทะเล 1 กับในเขตประมงทะเล 2

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่					ปูเนื้อ				
	เขตประมงทะเล 1		เขตประมงทะเล 2		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม เขต 1 มาก(น้อย)กว่า เขต 2	เขตประมงทะเล 1		เขตประมงทะเล 2		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม เขต 1 มาก(น้อย)กว่า เขต 2
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้										
วัสดุขี้บโดยตรง	38.81	70.78	48.61	65.78	(9.80)	27.20	62.93	44.61	63.80	(17.41)
วัสดุขี้บทางอ้อม	5.20	9.48	8.59	11.82	(3.39)	5.20	12.03	8.59	12.29	(3.39)
ค่าแรงงาน	1.98	3.58	1.31	1.77	0.65	1.98	4.54	1.31	1.87	0.65
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	3.89	7.10	4.87	6.59	(0.98)	3.89	9.00	4.87	6.97	(0.98)
	49.86	90.94	63.38	85.74	(13.52)	38.25	88.50	59.38	84.93	(21.13)
ต้นทุนคงที่										
ค่าแรงงาน	2.30	4.19	5.41	7.32	(3.11)	2.30	5.32	5.41	7.74	(3.11)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	2.67	4.87	5.13	6.94	(2.46)	2.67	6.18	5.13	7.33	(2.46)
	4.97	9.06	10.54	14.26	(5.57)	4.97	11.50	10.54	15.07	(5.57)
ต้นทุนรวม	54.83	100.00	73.92	100.00	(19.09)	43.22	100.00	69.92	100.00	(26.70)

เท่ากับ 43.22 บาท และในเขตประมงทะเล 2 เท่ากับ 69.92 บาท เพราะฉะนั้นต้นทุนปุ๋ยเนื้อในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 26.70 บาท เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนปรากฏว่าต้นทุนแปรได้ในการผลิตปุ๋ยใช้ เขตประมงทะเล 1 จะต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 13.52 บาท และต้นทุนแปรได้ในการผลิตปุ๋ยเนื้อในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 21.13 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ในเขตประมงทะเล 1 นั้นต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 5.57 บาท โดยทั้งสองเขตประมงทะเลล้วนแต่มีค่าพันธุ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ ทุกรายการคือ ในเขตประมงทะเล 1 และ 2 มีค่าพันธุ์ใช้คิดเป็นร้อยละ 70.78 และ 65.76 ของต้นทุนรวม และมีค่าพันธุ์เนื้อคิดเป็นอัตราร้อยละ 62.93 และ 63.80 ของต้นทุนรวมตามลำดับ

3.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้ในการผลิตปุ๋ยและปุ๋ยเนื้อของฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 และเขตประมงทะเล 2 เท่ากับ 13.52 บาท และ 21.13 บาท ตามลำดับ เกิดจากสาเหตุดังนี้คือ

3.1.1 ค่าพันธุ์ใช้ในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 9.80 บาท และค่าพันธุ์เนื้อในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 17.41 บาท เนื่องจากราคาพันธุ์ในเขตประมงทะเล 1 ถูกกว่าในเขตประมงทะเล 2

3.1.2 ค่าอาหารปุ๋ยในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 3.39 บาท นั้นเนื่องจากราคาปลาในเขตประมงทะเล 1 ถูกกว่าในเขตประมงทะเล 2 และปริมาณอาหารที่ให้ เขตประมงทะเล 1 ให้อาหารน้อยกว่าในเขตประมงทะเล 2 พบว่ามีปลาแห้งคิอยู่วิม่อในเขตประมงทะเล 2 ซึ่งแสดงถึงปริมาณอาหารที่เกินความต้องการของปู

3.1.3 ค่าแรงงานในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่ 0.65 บาท เนื่องจากค่าแรงซื้อปูและค่าแรงตรวจความสมบูรณ์ของปู ในเขตประมงทะเล 1 คิดรวมเป็นค่าแรงแปรได้ แต่ในเขตประมงทะเล 2 ค่าแรงงานทั้งสองรายการนี้จัดอยู่ในประเภทค่าแรงงานคงที่ ดังที่กล่าวกันมาแล้ว

3.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 น้อยกว่าในเขตประมงทะเล 2 เพราะต้นทุนแปรได้รวมในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 ทำให้ค่าเสียโอกาสที่คำนวณจากต้นทุนแปรได้ต่ำ จึงเป็นผลให้ค่าใช้จ่ายฟาร์มของเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2

3.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่ในการผลิตปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้เท่ากับ 5.57 บาท
เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้คือ

3.2.1 ค่าแรงงานในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 3.11 บาท เนื่องมาจากค่าแรงซื้ออาหารหมู ค่าแรงบำรุงรักษาและค่าแรงเฝ้าหมู อันเนื่องมา
จากอัตราค่าแรงขั้นต่ำในเขตประมงทะเล 1 วันละ 61 บาท แต่ในเขตประมงทะเล 2 วันละ
73 บาท และค่าแรงซื้อปุ๋ยเขตประมงทะเล 1 ไม่รวมอยู่ในค่าแรงงานคงที่

3.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในเขตประมงทะเล 1 ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2
อยู่ 2.46 บาท เนื่องจากผลผลิตในเขตประมงทะเล 1 สูงกว่าในเขตประมงทะเล 2 อยู่
7,010.72 กิโลกรัม ทำให้ค่าใช้จ่ายฟาร์มที่จัดสรรให้ในเขตประมงทะเล 1 ต่อกิโลกรัม ต่ำกว่า
ในเขตประมงทะเล 2

4. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก ประเภทปุ๋ยล้วน
ในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในคอก กับรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน (ตามตาราง 4.25)

ต้นทุนปุ๋ยต่อกิโลกรัมที่เลี้ยงในคอกเท่ากับ 93.54 บาท สำหรับเลี้ยงในบ่อดิน
เท่ากับ 80.26 บาท เพราะฉะนั้นต้นทุนต่อกิโลกรัมที่เกษตรกรเลี้ยงในคอก จะสูงกว่าเลี้ยงใน
บ่อดิน อยู่ 13.28 บาท โดยมีต้นทุนแปรได้ของรูปแบบการเลี้ยงในคอก จะสูงกว่าในบ่อดินอยู่
18.35 บาท และต้นทุนคงที่ของรูปแบบการเลี้ยงในคอก จะต่ำกว่าในบ่อดินอยู่ 5.07 บาท โดย
ทั้งสองรูปแบบการเลี้ยงล้วนแต่มีค่าพันธุ์ทะเลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ
ทุก ๆ รายการคือ รูปแบบการเลี้ยงในคอกมีค่าพันธุ์ทะเลคิดเป็นอัตราร้อยละ 39.88 ของต้นทุนรวม
และสำหรับรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน มีค่าพันธุ์ทะเลคิดเป็นอัตราร้อยละ 49.55 ของต้นทุนรวม

4.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้เท่ากับ 18.35 บาท เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

4.1.1 ค่าพันธุ์ทะเล รูปแบบการเลี้ยงในคอกจะถูกกว่ารูปแบบการ
เลี้ยงในบ่อดินอยู่ 2.47 บาท เนื่องจากความหนาแน่นในการลงปูในคอกน้อยกว่าการลงปูในบ่อดิน
ทำให้อัตราการสูญเสียของรูปแบบการเลี้ยงในคอกต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ค่าพันธุ์เฉลี่ย
ต่อกิโลกรัม สำหรับรูปแบบการเลี้ยงในคอกจึงถูกกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

ตาราง 4.25 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก ประเภทไข่ล้วน
ในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในคอก กับรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

หน่วย : บาท

รายการ	การเลี้ยงในคอก		การเลี้ยงในบ่อดิน		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม คอก มาก(น้อย)กว่า บ่อดิน
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้					
วัตถุดิบโดยตรง	37.30	39.88	39.77	49.55	(2.47)
วัตถุดิบทางอ้อม	17.25	18.44	6.25	7.79	11.00
ค่าแรงงาน	13.47	14.40	4.08	5.08	9.39
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	7.13	7.62	6.70	8.35	0.43
	75.15	80.34	56.80	70.77	18.35
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงาน	6.86	7.33	16.94	21.11	(10.08)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	11.53	12.33	6.52	8.12	5.01
	18.39	19.66	23.46	29.23	(5.07)
ต้นทุนรวม	93.54	100.00	80.26	100.00	13.28

4.1.2 ค่าอาหารของเกษตรกรที่เลี้ยงงูในคอกสูงกว่าเลี้ยงในบ่อดินเกือบ 2 เท่าตัว เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงในคอกการให้อาหารด้วยปลาเป็ดเวลาน้ำขึ้นก็อาจจะพัดพาไปด้วย ในกรณีที่คอกมีช่องห่างกันมากกว่าความหนาของตัวปลา ปลา ก็อาจจะถูกน้ำพัดพาไปและเกษตรกรให้ความเห็นว่า ควรให้อาหารมาก ๆ เพราะงูไม่สามารถที่จะหาอาหารจากที่อื่นได้เหมือนแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

4.1.3 ค่าแรงงานในส่วนที่เป็นต้นทุนแปรได้ของเกษตรกรที่เลี้ยงงูในคอก เกษตรกรใช้เวลาในการทำฟาร์มมากเป็นพิเศษ ทำให้อัตราสูญเสียร้อยละ 4.16 ต่างกับเกษตรกรที่เลี้ยงงูในบ่อดิน ให้เวลาในการทำฟาร์มน้อย ทำให้อัตราการสูญเสียของเกษตรกรกลุ่มนี้สูงถึงร้อยละ 10.12

4.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์ม รูปแบบการเลี้ยงในคอกจะสูงกว่า 0.43 บาท เนื่องจากค่าเสียโอกาสที่สูงกว่าซึ่งผันแปรตามต้นทุนแปรได้ของรูปแบบการเลี้ยงในคอกที่สูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

4.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่เท่ากับ 5.07 บาท เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

4.2.1 ค่าแรงงาน รูปแบบการเลี้ยงในคอกจะต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน 10.08 บาท เนื่องจากค่าแรงเฝ้าปู ในรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินเท่ากับ 11.76 บาท แต่รูปแบบการเลี้ยงในคอกมีค่าแรงเฝ้าปูเพียง 1.55 บาท แสดงว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินมีการใช้แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

4.2.2 ค่าใช้จ่ายในต้นทุนคงที่ของเกษตรกรที่เลี้ยงงูในคอกจะสูงกว่าเกษตรกรที่เลี้ยงงูในบ่อดิน เนื่องจากผลผลิตของเกษตรกรที่เลี้ยงในคอกมีเพียงร้อยละ 50 ของผลผลิตปูทะเลที่เลี้ยงในบ่อดิน เป็นผลให้ต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัมของเกษตรกรที่เลี้ยงงูในคอกมีต้นทุนสูงกว่าการเลี้ยงงูในบ่อดิน

5. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมระหว่างฟาร์มขนาดเล็ก ประเภทการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ ในเขตประมงทะเล 1 รูปแบบการเลี้ยงในคอกกับรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน (ตามตาราง 4.26)

ต้นทุนปูไข่ต่อกิโลกรัม ของเกษตรกรที่เลี้ยงงูในคอก เท่ากับ 89.55 และเลี้ยง

ตาราง 4.26 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมของฟาร์มขนาดเล็ก ประเภทการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ ในเขตประมงทะเล 1
ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงในคอก กับรูปแบบการเลี้ยงในบ่อคิน

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่					ปูเนื้อ				
	เลี้ยงในคอก		เลี้ยงในบ่อคิน		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม คอก มาก(น้อยกว่า) บ่อคิน	เลี้ยงในคอก		เลี้ยงในบ่อคิน		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม คอก มาก(น้อยกว่า) บ่อคิน
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้										
วัสดุสิ้นเปลือง	37.10	41.53	38.17	70.54	(0.08)	26.82	33.71	27.32	63.15	(0.70)
วัสดุสิ้นเปลืองอื่น	5.98	6.68	4.45	8.22	1.53	5.98	7.57	4.45	10.29	1.53
ค่าแรงงาน	5.93	6.62	2.00	3.70	3.93	5.93	7.51	2.00	4.62	3.93
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	7.15	7.98	3.66	6.77	3.49	7.15	9.05	3.66	8.46	3.49
	56.25	62.81	48.28	89.23	7.97	45.68	57.84	37.43	86.52	8.25
ต้นทุนคงที่										
ค่าแรงงาน	23.95	26.75	3.59	6.63	20.36	23.95	30.32	3.59	8.30	20.36
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	9.35	10.44	2.24	4.14	7.11	9.35	11.84	2.24	5.18	7.11
	33.30	37.19	5.83	10.77	27.47	33.30	42.16	5.83	13.48	27.47
ต้นทุนรวม	89.55	100.00	54.11	100.00	35.44	78.98	100.00	43.26	100.00	35.72

ในม่อคิน เท่ากับ 54.11 บาท รูปแบบการเลี้ยงในคอกจะมีต้นทุนปุ๋ยต่อกิโลกรัมจะสูงกว่าเลี้ยงในม่อคินอยู่ 35.44 บาท สำหรับต้นทุนเนื้อต่อกิโลกรัม ของเกษตรกรที่เลี้ยงหมูในคอกเท่ากับ 78.98 บาท และที่เลี้ยงในม่อคินเท่ากับ 43.26 บาท การเลี้ยงหมูเนื้อในคอกจะมีต้นทุนต่อกิโลกรัมสูงกว่าเลี้ยงในม่อคินอยู่ 35.72 บาท เมื่อต้นทุนปุ๋ยต่อกิโลกรัมของรูปแบบการเลี้ยงในคอกมีต้นทุนแปรได้สูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคิน 7.97 บาท และต้นทุนแปรได้ในการผลิตปุ๋ยเนื้อของรูปแบบการเลี้ยงในคอกจะสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคินอยู่ 8.25 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ในการผลิตที่มีรูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคินอยู่ 27.47 บาท โดยทั้งสองรูปแบบล้วนแต่มีค่าพันธุ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เมื่อเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ ทุกรายการ คือ รูปแบบการเลี้ยงในคอก และรูปแบบการเลี้ยงในม่อคิน มีค่าพันธุ์ใช้คิดเป็นอัตราร้อยละ 41.53 และ 70.54 ของต้นทุนรวม และมีค่าพันธุ์เนื้อคิดเป็นอัตราร้อยละ 33.71 และ 63.15 ของต้นทุนรวมตามลำดับ

5.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้จากการผลิตปุ๋ยใช้และปุ๋ยเนื้อของฟาร์มขนาดเล็ก เขตประมงทะเล 1 ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงในคอกกับรูปแบบการเลี้ยงในม่อคินเท่ากับ 7.97 บาท และ 8.25 บาท มีสาเหตุดังนี้

5.1.1 ค่าพันธุ์ปุ๋ยใช้เฉลี่ยของรูปแบบการเลี้ยงในคอกต่ำกว่า รูปแบบการเลี้ยงในม่อคินอยู่ 0.98 บาท และค่าพันธุ์เนื้อเฉลี่ยที่มีรูปแบบการเลี้ยงในคอกต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคินอยู่ 0.70 บาท เนื่องจากอัตราสูญเสียของรูปแบบการเลี้ยงในม่อคินสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในคอก ทำให้ค่าพันธุ์ทะเลเฉลี่ยต่อกิโลกรัม สำหรับรูปแบบการเลี้ยงในคอกต่ำกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคิน

5.1.2 ค่าอาหารของเกษตรกรที่เลี้ยงหมูในคอกสูงกว่าค่าอาหารของเกษตรกรที่เลี้ยงในม่อคิน เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงในคอกการให้อาหารเกษตรกรจะให้ในปริมาณที่มากกว่าการเลี้ยงในม่อคิน

5.1.3 ค่าแรงงาน รูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในม่อคินเนื่องจากเกษตรกรที่มีรูปแบบการเลี้ยงในคอกเสียเวลาในการซื้อปุ๋ยมากกว่า เนื่องจากปริมาณผลผลิตในรูปแบบการเลี้ยงในม่อคินสูงกว่า ค่าแรงงานในการซื้อปุ๋ยต่อเหี่ยวที่จะเฉลี่ยให้กับผลผลิตต่อกิโลกรัมก็จะน้อยกว่ารูปแบบการเลี้ยงในคอก

5.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์ม สำหรับการเลี้ยงในคอกจะสูงกว่าการเลี้ยงในบ่อดินอยู่ 3.49 บาท ซึ่งก็เนื่องจากเหตุผลเดียวกันคือ ผลผลิตรูปแบบการเลี้ยงในคอกต่ำกว่า ทำให้ ค่ารถในการซื้อปุ๋ยคอกโลกรัม ของรูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่าและค่าเสียโอกาสของรูปแบบการเลี้ยงในคอกที่คำนวณจากต้นทุนแปรได้ก็จะสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

5.2 ผลแตกต่างจากต้นทุนคงที่เท่ากับ 27.47 บาท เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้คือ

5.2.1 ค่าแรงงาน ของรูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดินอยู่ 20.36 บาท เนื่องจากเกษตรกรที่มีรูปแบบการเลี้ยงในคอกให้ เวลากับการเลี้ยงมากเป็นพิเศษ และในขณะที่เดียวกันก็มีการใช้แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพอยู่ในรูปแบบการเลี้ยงในคอกอีกด้วย จึงทำให้ค่าแรงงานในรูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่าการเลี้ยงในบ่อดิน

5.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มในส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัม ของรูปแบบการเลี้ยงในคอกจะสูงกว่าในฟาร์มที่เลี้ยงในบ่อดิน เนื่องจากผลผลิตของฟาร์มที่เลี้ยงในคอกต่ำมาก ดังนั้นเมื่อตัวหารที่จะนำมาหารค่าใช้จ่ายคงที่น้อย ค่าใช้จ่ายคงที่ต่อกิโลกรัมก็จะสูง ซึ่งมีผลทำให้ค่าเสียโอกาสในต้นทุนคงที่ ของรูปแบบการเลี้ยงในคอกสูงกว่ารูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน

6. การเปรียบเทียบต้นทุนในการผลิตปุ๋ยคอกโลกรัมของฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างประเภทการเลี้ยงปูไข่ล้วน และปูเนื้อผสมปูไข่

การที่ระบุว่าเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมในการผลิตปุ๋ยคอกเนื่องจากว่าเกษตรกรกลุ่มหนึ่งมีผลผลิตปุ๋ยคอกเพียงอย่างเดียว ส่วนเกษตรกรอีกกลุ่มหนึ่งมีผลผลิตทั้งปูเนื้อและปูไข่ เมื่อต้องการเปรียบเทียบก็ต้องเปรียบเทียบในส่วนที่เป็นปุ๋ยคอกด้วยกัน ผลการวิเคราะห์ต้นทุนจะบอกให้ทราบว่า ต้นทุนในการผลิตปุ๋ยคอกโลกรัม สำหรับฟาร์มที่เลี้ยงปูไข่ล้วน และเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ เท่ากับเท่าไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ (ตามตาราง 4.27)

ต้นทุนปุ๋ยคอกโลกรัมของฟาร์มปูไข่ล้วนเท่ากับ 80.26 บาท และของฟาร์มปูเนื้อผสมปูไข่ เท่ากับ 54.11 บาท ต้นทุนปุ๋ยคอกโลกรัมของฟาร์มปูไข่ล้วนสูงกว่าฟาร์มปูเนื้อผสมปูไข่อยู่ 26.15 บาท ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า เป็นผลต่างเนื่องจากต้นทุนแปรได้ 8.52 บาท และต้นทุนคงที่ 17.63 บาท โดยฟาร์มทั้งสองประเภทนี้มีค่าพันธุ์ปูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ ทุกรายการ คือในฟาร์มปูไข่ล้วนมีค่าพันธุ์ปูคิดเป็นอัตราร้อยละ

ตาราง 4.27 การเปรียบเทียบต้นทุนในการผลิตปุ๋ยคอกกิโลกรัมของฟาร์มขนาดเล็ก
รูปแบบการเลี้ยงในบ่อคั้น ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างประเภท
การเลี้ยงปูไข่ล้วนและปูเนื้อผสมปูไข่

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่ล้วน		ปูเนื้อผสมปูไข่		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม ไข่ล้วน มาก(น้อย)กว่า ผสม
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้					
วัตถุดิบโดยตรง	39.77	49.55	38.17	70.54	1.60
วัตถุดิบทางอ้อม	6.25	7.79	4.45	8.22	1.80
ค่าแรงงาน	4.08	5.08	2.00	3.70	2.08
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	6.70	8.35	3.66	6.77	3.04
	56.80	70.77	48.28	89.23	8.52
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงาน	16.04	21.11	3.59	6.63	13.35
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	6.52	8.12	2.24	4.14	4.28
	23.46	29.23	5.83	10.77	17.63
ต้นทุนรวม	80.26	100.00	54.11	100.00	26.15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

49.55 ของต้นทุนรวม และในฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้มีค่าพันธุภัณฑ์เป็นอัตราร้อยละ 70.54 ของต้นทุนรวม

6.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้เท่ากับ 8.52 บาท นั้นมีสาเหตุดังนี้

6.1.1 ค่าพันธุภัณฑ์ของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าค่าพันธุภัณฑ์ของฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 1.60 บาท สาเหตุที่เห็นได้ชัดก็คืออัตราการสูญเสียของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่า จึงมีผลกระทบต่อต้นทุนค่าพันธุภัณฑ์ต่ออิกโลกรัมให้สูงขึ้น

6.1.2 ค่าอาหารของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 1.80 บาท เนื่องจากปริมาณอาหารของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนให้มากกว่าเพราะไม่มีความแตกต่างกันด้านราคา เนื่องจากฟาร์มทั้ง 2 ประเภทอยู่ในเขตประมงทะเลเดียวกัน

6.1.3 ค่าแรงงาน ในฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้ ทั้งนี้วิเคราะห์ได้ว่าเกษตรกรที่เลี้ยงปุ๋ยใช้ล้วนให้ความสนใจ คือให้เวลากับการเลี้ยงสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้ ทำให้ค่าแรงต่ออิกโลกรัมของปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่า

6.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์ม สำหรับฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 3.04 บาท เนื่องจากค่ารถซ็อบู และค่าเสียโอกาสของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนที่สูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้

6.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่เท่ากับ 17.63 บาท มีสาเหตุดังนี้

6.2.1 ค่าแรงงานในฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 13.35 บาท จะเห็นได้ว่าแตกต่างกันอย่างมากในส่วนของค่าแรงเฝ้าปุ๋ย ซึ่งจากการเปรียบเทียบเท่าที่ผ่านมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าค่าแรงงานของฟาร์มขนาดเล็ก เลี้ยงปุ๋ยใช้ล้วนในบ่อคินในเขตประมงทะเล 1 มีการใช้แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพในการทำฟาร์ม จะเห็นได้ว่าเกษตรกรไม่ลงมือทำงานเองทั้งหมดก็ได้มีการว่าจ้างซึ่งฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้มีการจ้างงานน้อยกว่า และยอดรวมค่าแรงในฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้ต่ำกว่า

6.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์ม ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่าในฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยใช้ เนื่องจากฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนดำเนินการกันเพียงครั้งปี แต่จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ตลอดปี จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่ออิกโลกรัมของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงกว่า

7. การเปรียบเทียบต้นทุนในการผลิตปุ๋ยคอกกิโลกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่ รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างประเภทการเลี้ยงปุ๋ยขี้วัวและปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย (ตามตาราง 4.28)

ต้นทุนปุ๋ยคอกกิโลกรัมของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวเท่ากับ 61.52 บาท และของฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยเท่ากับ 54.83 บาท ต้นทุนปุ๋ยคอกกิโลกรัมของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 6.69 บาท ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า เป็นผลต่างเนื่องจากต้นทุนแปรได้คืออยู่ 2.68 บาท และต้นทุนคงที่อยู่ที่ 4.01 บาท โดยฟาร์มทั้งสองประเภทมีค่าพันธุเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ ทุกรายการ คือในฟาร์มปุ๋ยขี้วัวมีค่าพันธุคิดเป็นอัตราร้อยละ 65.47 ของต้นทุนรวมและในฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยมีค่าพันธุคิดเป็นอัตราร้อยละ 70.78 ของต้นทุนรวม

7.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้เท่ากับ 2.68 บาท นั้นมีสาเหตุดังนี้

7.1.1 ค่าพันธุทะเลของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าค่าพันธุทะเลของฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 1.47 บาท สาเหตุ เนื่องจากอัตราการสูญเสียของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย

7.1.2 ค่าอาหารของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 0.23 บาท เนื่องมาจากปริมาณอาหารของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวให้มากกว่าเล็กน้อย เพราะไม่มีความแตกต่างกันด้านราคาเนื่องจากอยู่ในเขตประมงทะเลเดียวกัน

7.1.3 ค่าแรงงาน ค่าแรงงานของฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 0.19 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ผู้เขียนจะไม่กล่าวในส่วนนี้

7.1.4 ค่าใช้จ่ายฟาร์ม ฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 0.79 บาท เนื่องมาจากค่าเสียโอกาสของประเภทการเลี้ยงปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าประเภทการเลี้ยงปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย ทำให้ค่าใช้จ่ายฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่า

7.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่เท่ากับ 4.01 บาท มีสาเหตุดังนี้

7.2.1 ค่าแรงงานในฟาร์มปุ๋ยขี้วัวสูงกว่าฟาร์มปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ยอยู่ 3.96 บาท แตกต่างกันในส่วนของค่าแรงบำรุงรักษาและค่าแรงเฝ้าปุ๋ย เพราะต้นทุนคงที่ที่เฉลี่ย

ตาราง 4.28 การเปรียบเทียบต้นทุนในการผลิตปุ๋ยต่อกิโลกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่
รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างประเภท
การเลี้ยงปลาและบ่อเนื้อผสมปลา

หน่วย : บาท

รายการ	ปุ๋ยสด		ปุ๋ยเนื้อผสมปุ๋ย		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม สด (น้อยกว่า) อด
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้					
วัตถุดิบโดยตรง	40.28	65.47	38.81	70.78	1.47
วัตถุดิบทางอ้อม	5.43	8.83	5.20	9.48	0.23
ค่าแรงงาน	2.15	3.49	1.96	3.58	0.19
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	4.68	7.61	3.89	7.10	0.79
	52.54	85.40	49.86	90.94	2.68
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงาน	6.26	10.18	2.30	4.19	3.98
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	2.72	4.42	2.67	4.87	0.05
	8.98	14.60	4.97	9.06	4.01
ต้นทุนรวม	61.52	100.00	54.83	100.00	6.69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ให้กับปุ๋ยซึ่งให้ผลผลิตครั้งปีย่อมสูงกว่าต้นทุนคงที่ที่เฉลี่ยให้กับปุ๋ยและปุ๋ยเนื้อซึ่งสามารถจับได้ตลอดปี

7.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มของทั้งสองประเภทแตกต่างกันเพียง 0.05 บาท เมื่อผลแตกต่างกันน้อยมากจึงถือเสมือนว่าไม่มีความแตกต่าง แต่ถ้าพิจารณาเกษตรกรที่ทำฟาร์มปุ๋ยใช้ส่วนใหญ่เป็นบ่อเก่าในอดีตใช้กันมานานทำให้ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อบีค่า แม้ผลผลิตที่จะนำมาเป็นอาหารน้อยก็ไม่ทำให้ค่าใช้จ่ายฟาร์มต่อกิโลกรัมของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วนสูงเหมือนกับค่าแรงงาน

8. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมของฟาร์มที่เลี้ยงปลาในบ่อดิน ประเภทปุ๋ยใช้ล้วน ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่กับฟาร์มขนาดเล็ก (ตามตาราง 4.29)

ต้นทุนปุ๋ยต่อกิโลกรัมของการเลี้ยงปลาในฟาร์มขนาดใหญ่ เท่ากับ 61.52 บาท และฟาร์มขนาดเล็ก เท่ากับ 80.26 บาท ฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนปุ๋ยต่อกิโลกรัมต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 18.74 บาท ต้นทุนแปรได้ของฟาร์มขนาดใหญ่ ต่ำกว่า ฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 4.26 บาท และต้นทุนคงที่ของฟาร์มขนาดใหญ่ต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 14.48 บาท โดยฟาร์มทั้งสองขนาดมีค่าพันธุ์เป็นปัจจัยที่สำคัญสุดเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนรายการอื่น ๆ ทุกรายการ คือในฟาร์มขนาดใหญ่มีค่าพันธุ์คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.47 ของต้นทุนรวม และในฟาร์มขนาดเล็กมีค่าพันธุ์คิดเป็นอัตราร้อยละ 49.55 ของต้นทุนรวม

8.1 ผลแตกต่างในต้นทุนแปรได้เท่ากับ 4.26 บาท เกิดจากสาเหตุดังนี้

8.1.1 ค่าพันธุ์ทะเลของฟาร์มขนาดใหญ่ สูงกว่า ฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 0.51 บาท เนื่องจากอัตราการสูญเสียของฟาร์มขนาดใหญ่สูงกว่า

8.1.2 ค่าอาหารปุทะเลของฟาร์มขนาดใหญ่น้อยกว่า ฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 0.82 บาท เนื่องจากปริมาณอาหารที่ให้ในฟาร์มขนาดใหญ่น้อยกว่า ถึงแม้ว่าอัตราการสูญเสียของฟาร์มขนาดใหญ่สูงกว่า น่าจะเปลืองอาหารมากกว่า เพราะในส่วนของอัตราการสูญเสีย ปุได้บริโภคอาหารไปแล้ว แต่ปริมาณอาหารที่ให้น้อย และส่วนที่สูญเสียของฟาร์มขนาดใหญ่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็กเพียงร้อยละ 1.14 ดังนั้นค่าอาหารของฟาร์มขนาดใหญ่ต่อกิโลกรัมจึงน้อยกว่า

8.1.3 ค่าแรงของฟาร์มขนาดใหญ่ น้อยกว่าฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 1.93 บาท เนื่องจากความชำนาญของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีมากกว่า ทำงานได้รวดเร็วกว่า ในเมื่อค่าแรงจัดสรรให้ตามเวลาที่เกษตรกรทำงานแต่ละงาน ผู้ที่มีความชำนาญกว่าย่อมใช้เวลาน้อยกว่า ทำให้ต้นทุนต่ำ

ตาราง 4.29 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมของฟาร์มปุ๋ยใช้ล้วน รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน
ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่กับฟาร์มขนาดเล็ก

หน่วย : บาท

รายการ	ฟาร์มขนาดใหญ่		ฟาร์มขนาดเล็ก		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม ใหญ่ มาก(น้อย)กว่า เล็ก
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้					
วัตถุดิบโดยตรง	40.28	65.47	39.77	49.55	0.51
วัตถุดิบทางอ้อม	5.43	8.83	6.25	7.79	(0.82)
ค่าแรงงาน	2.15	3.49	4.08	5.08	(1.93)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	4.68	7.61	6.70	8.35	(2.02)
	52.54	85.40	56.80	70.77	(4.26)
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงาน	6.26	10.18	16.94	21.11	(10.68)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	2.72	4.42	6.52	8.12	(3.80)
	8.98	14.60	23.46	29.23	(14.48)
ต้นทุนรวม	61.52	100.00	80.26	100.00	(18.74)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8.1.4 ค่าใช้จ่ายของฟาร์มขนาดใหญ่ ต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็กอยู่ 2.02 บาท เนื่องจาก ค่ารถซ็อบูและค่าเสียโอกาสในฟาร์มขนาดเล็ก สูงกว่าฟาร์มขนาดใหญ่

8.2 ผลแตกต่างในต้นทุนคงที่เท่ากับ 14.48 บาท เกิดจากสาเหตุดังนี้

8.2.1 ค่าแรงงาน ฟาร์มขนาดใหญ่มีค่าแรงใฝ่ปุ๋ยน้อยกว่าฟาร์มขนาดเล็ก ฟาร์มขนาดเล็กมีค่าแรงใฝ่ปุ๋ยต่อกิโลกกรัมเท่ากับ 11.76 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.65 ของต้นทุนรวม ซึ่งบอกถึงการใฝ่แรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพของฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งในฟาร์มขนาดใหญ่มีค่าแรงใฝ่ปุ๋ยเพียง 2.72 บาท หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 4.42 ของต้นทุนรวม

8.2.2 ค่าใช้จ่ายฟาร์มขนาดใหญ่มีค่าใช้จ่ายฟาร์มต่อกิโลกกรัมต่ำกว่า ฟาร์มขนาดเล็ก เนื่องจากผลผลิตของฟาร์มขนาดใหญ่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็ก ทำให้ค่าใช้จ่ายฟาร์มที่เฉลี่ยให้กับผลผลิตต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่ต่ำกว่า

9. การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกกรัมของฟาร์มที่มีรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ประเภทการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่กับฟาร์มขนาดเล็ก (ตามตาราง 4.30)

ต้นทุนปูไข่ต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 54.83 บาท และต้นทุนปูไข่ของฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 54.11 บาท ดังนั้นต้นทุนปูไข่ ต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 0.72 บาท สำหรับต้นทุนเนื้อต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 43.22 บาท และต้นทุนเนื้อต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 43.26 บาท ต้นทุนปูเนื้อต่อกิโลกกรัมของฟาร์มขนาดใหญ่ต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 0.04 บาท จากผลต่างของต้นทุนรวมต่อกิโลกกรัมของฟาร์มทั้งสองขนาดมีต้นทุนต่างกันน้อยมาก ผู้เขียนจึงถือว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างต้นทุนต่อกิโลกกรัมของฟาร์มที่มีรูปแบบการเลี้ยงปูในบ่อดิน ประเภทการเลี้ยงปูผสม ในเขตประมงทะเล 1 ของฟาร์มขนาดใหญ่และฟาร์มขนาดเล็ก

ถ้าจะมองโดยส่วนรวมแล้วกลุ่มเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตปูไข่ต่อกิโลกกรัมสูงสุด ได้แก่กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในคอก ประเภทการเลี้ยงปูไข่ล้วน ในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนการผลิตปูไข่กิโลกกรัมละ 93.54 บาท และต้นทุนการผลิตปูเนื้อผสมปูไข่ต่อกิโลกกรัมสูงสุดก็คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในคอก ประเภทปูเนื้อ

ตาราง 4.30 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อกิโลกรัมของฟาร์มที่มีรูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ประเภทการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่
ในเขตประมงทะเล 1 ระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่กับฟาร์มขนาดเล็ก

หน่วย : บาท

รายการ	ปูไข่					ปูเนื้อ				
	ฟาร์มขนาดใหญ่		ฟาร์มขนาดเล็ก		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม ใหญ่ มาก(น้อย)กว่า เล็ก	ฟาร์มขนาดใหญ่		ฟาร์มขนาดเล็ก		ผลต่างต้นทุนต่อกิโลกรัม ใหญ่ มาก(น้อย)กว่า เล็ก
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
ต้นทุนแปรได้										
วัสดุคืบโดยตรง	38.81	70.78	38.17	70.54	0.64	27.20	62.93	27.32	63.15	(0.12)
วัสดุคืบทางอ้อม	5.20	9.48	4.45	8.22	0.75	5.20	12.03	4.45	10.29	0.75
ค่าแรงงาน	1.98	3.58	2.00	3.70	(0.04)	1.98	4.54	2.00	4.62	(0.04)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	3.89	7.10	3.66	6.77	0.23	3.89	9.00	3.66	8.46	0.23
	49.86	90.94	48.28	89.23	1.58	38.25	88.50	37.43	86.52	0.82
ต้นทุนคงที่										
ค่าแรงงาน	2.30	4.19	3.59	6.83	(1.29)	2.30	5.32	3.59	8.30	(1.29)
ค่าใช้จ่ายฟาร์ม	2.67	4.97	2.24	4.14	0.43	2.67	6.18	2.24	5.18	0.43
	4.97	9.06	5.83	10.77	(0.86)	4.97	11.50	5.83	13.48	(0.86)
ต้นทุนรวม	54.83	100.00	54.11	100.00	0.72	43.22	100.00	43.28	100.00	(0.04)

ผสมปุ๋ย ใช้ ในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนปุ๋ยใช้กิโลกรัมละ 89.55 บาท และมีต้นทุนการผลิตปุ๋ยเนื้อ
เฉลี่ยกิโลกรัมละ 78.98 บาท

ส่วนฟาร์มที่มีต้นทุนปุ๋ยใช้ต่อกิโลกรัมต่ำสุดก็คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่
รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนการผลิตปุ๋ยใช้กิโลกรัมละ 61.52 บาท
และต้นทุนเนื้อผสมปุ๋ยใช้ต่อกิโลกรัมต่ำสุดมีอยู่ 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็ก รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ประเภท
การเลี้ยงเนื้อผสมปุ๋ย ใช้ ในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนการผลิตปุ๋ยใช้กิโลกรัมละ 54.11 บาท
และต้นทุนการผลิตปุ๋ยเนื้อกิโลกรัมละ 43.26 บาท

2. กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่ รูปแบบการเลี้ยงในบ่อดิน ประเภท
การเลี้ยงเนื้อผสมปุ๋ย ใช้ ในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนการผลิตปุ๋ยใช้กิโลกรัมละ 54.83 บาท
และต้นทุนการผลิตปุ๋ยเนื้อกิโลกรัมละ 43.22 บาท

จะเห็นได้ว่าต้นทุนในการเลี้ยงในเขตประมงทะเล 1 มีต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม
ต่ำกว่าในเขตประมงทะเล 2 เนื่องจากสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ราคาพันธุ์ในเขต
ประมงทะเล 1 ต่ำกว่าราคาพันธุ์ในเขตประมงทะเล 2 และผลการศึกษาสรุปได้ว่าค่าพันธุ์
เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของต้นทุนการทำฟาร์มทะเล

รายได้จากการทำฟาร์มทะเลในบรีเวณอ่าวไทยตอนบน

รายได้จากการทำฟาร์มทะเล คือรายได้จากการจำหน่ายปูเนื้อแฉ่นและปูไข่แฉ่น
เต็มกระดอง ในที่นี้รายได้จากการจำหน่ายปูทะเลได้จากการนำยอดผลผลิตเฉลี่ย คูณกับ ราคา
ปูทะเลต่อกิโลกรัม ราคาปูทะเลที่จำหน่ายกันในบรีเวณอ่าวไทยตอนบน จะแยกออกเป็น สองราคา
คือ ราคาในเขตประมงทะเล 1 และราคาในเขตประมงทะเล 2 ตามตาราง 4.31

ตาราง 4.31 ราคาปุ๋ยทะเลที่มีเนื้อและไข่แน่นเต็มกระตอง ต่อกิโลกรัม

หน่วย : บาท

ชนิดปุ๋ย	ราคาในเขตประมงทะเล 1	ราคาในเขตประมงทะเล 2
ปุ๋ยไข่ใหญ่	91.58	125.91
ปุ๋ยไข่เล็ก	72.22	102.89
ปุ๋ยเนื้อใหญ่	62.14	94.64
ปุ๋ยเนื้อเล็ก	45.83	68.20

การพิจารณาราคาในขั้นของการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อแน่นและปุ๋ยไข่แน่นเต็มกระตอง จะพิจารณาจากขนาดของกระตองปุ๋ยซึ่งในช่วงของการซื้อได้กล่าวมาแล้วว่า เกษตรกรไม่มีโอกาสที่จะคัดเลือกขนาดของพันธุ์ ดังนั้นรายได้ ของเกษตรกรจะแยกออกเป็น 2 ส่วนเท่านั้นคือ รายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อ และรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่ รายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อ ได้จากการนำรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อเล็กมารวมกับรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อใหญ่ และเมื่อนำรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อหาคด้วย ผลผลิตปุ๋ยเนื้อก็จะได้รับรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเนื้อเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ส่วนรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่ก็เช่นกัน ได้จากการนำรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่เล็ก รวมกับ รายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่ใหญ่ และเมื่อนำรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่ หาคด้วยผลผลิตปุ๋ยไข่ก็จะได้รับรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยไข่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม ซึ่งรายได้จากการทำฟาร์มปูทะเลในบริเวณอ่าวไทยตอนบน แสดงไว้ใน ตาราง 4.32 ฟาร์มที่มีรายได้รวมสูงสุด คือกลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่เลี้ยงปูในบ่อหิน ประเภทการเลี้ยงปูผสม ในเขตประมงทะเล 1 มีรายได้รวมเท่ากับ 1,062,813.23 บาท และฟาร์มที่ให้รายได้รวมต่ำสุดก็คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็กเลี้ยงปูในคอก ประเภทการเลี้ยงปูเนื้อผสมปูไข่ในเขตประมงทะเล 1 มีรายได้รวมเท่ากับ 49,478.95 บาท รายได้ของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม เป็นเพียงตัวเลขที่แสดงรายรับของฟาร์มเท่านั้นไม่ได้เป็นเครื่องตัดสินที่จะบอกให้ทราบว่า การทำฟาร์มปูทะเล ขนาดใด รูปแบบใด ประเภทการเลี้ยงปูไข่ล้วนหรือปูผสมในเขตใดจะให้ผลดีกว่ากัน ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดส่วนนี้ต่อไปในบทที่ 5 ที่กล่าวถึงผลตอบแทนจากการทำฟาร์มปูทะเล

ตาราง 4.32 รายได้และผลผลิตจากการทำฟาร์มปุ๋ยมุทะเล

หน่วย : บาท

กลุ่มเกษตรกร	รายได้จากการทำฟาร์มปุ๋ยมุทะเล			ผลผลิตจากการทำฟาร์ม (ก.ก.)			รายได้เฉลี่ยต่อกิโลกรัม		
	ปุ๋ยมุ	ปุ๋ยมุเนื้อ	รวม	ปุ๋ยมุ	ปุ๋ยมุเนื้อ	รวม	ปุ๋ยมุ	ปุ๋ยมุเนื้อ	
ฟาร์มขนาดเล็ก									
เลี้ยงในบ่อดิน									
ปุ๋ยมุล้วน	- เขต 1	112,258.88	-	112,258.88	1,370.89	-	1,370.89	81.90	-
	- เขต 2	195,488.72	-	195,488.72	1,708.80	-	1,708.80	114.40	-
ปุ๋ยมุผสมปุ๋ยมุ	- เขต 1	158,999.02	190,814.93	349,813.95	1,941.39	3,314.78	5,256.15	81.90	57.56
	- เขต 2	121,841.52	170,413.88	292,055.20	1,083.31	2,093.01	3,156.32	114.40	81.42
เลี้ยงในคอก									
ปุ๋ยมุล้วน	- เขต 1	51,218.98	-	51,218.98	825.37	-	825.37	81.90	-
ปุ๋ยมุผสมปุ๋ยมุ	- เขต 1	29,100.70	20,378.25	49,478.95	355.33	377.55	732.88	81.90	53.97
ฟาร์มขนาดใหญ่									
เลี้ยงในบ่อดิน									
ปุ๋ยมุล้วน	- เขต 1	318,583.15	-	318,583.15	3,889.88	-	3,889.88	81.90	-
ปุ๋ยมุผสมปุ๋ยมุ	- เขต 1	861,673.37	401,139.88	1,062,813.23	8,079.05	7,430.59	15,509.64	81.90	53.98
	- เขต 2	358,088.84	437,127.69	795,214.33	3,130.12	5,368.80	8,498.92	114.40	81.42

รายได้เฉลี่ยต่อกิโลกรัม (เลี้ยงปุ๋ยมุล้วน) = รายได้จากการทำฟาร์มปุ๋ยมุทะเล ÷ ผลผลิตจากการทำฟาร์ม

รายได้เฉลี่ยต่อกิโลกรัม (เลี้ยงปุ๋ยมุผสมปุ๋ยมุ) - ปุ๋ยมุ = รายได้จากการทำฟาร์มปุ๋ยมุทะเล (ปุ๋ยมุ) ÷ ผลผลิตปุ๋ยมุ

- ปุ๋ยมุเนื้อ = รายได้จากการทำฟาร์มปุ๋ยมุทะเล (ปุ๋ยมุเนื้อ) ÷ ผลผลิตปุ๋ยมุเนื้อ